

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L. 1.500

Letna naročnina . . . . . L. 3.000

Letna inozemstvo . . . . . L. 4.000

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXII. - Štev. 20 (1100)

Gorica - četrtek, 14. maja 1970 - Trst

Posamezna številka L. 70

Zlata maša papeža Pavla VI.

Na binokosti, 17. maja 1970 bo sv. oče Pavel VI. v cerkvi sv. Petra v Rimu obhajal slovesnost svoje zlata maše in sicer tako, da bo posvetil nekaj novomašnikov. Ob tem svečanem jubileju našega skupnega očeta je primerno, da se vsaj malo zamislimo: kaj nam papež pomeni in kakšen naj bo odnos dobrega katoliškega vernika do sv. očeta.

Kristus je okrog sebe zbral apostole in jih poslal v svet. »Hotel je, da bi bili njegovi nasledniki, to je škofje, v njegovi Cerkvi pastirji do konca sveta. Da bi pa bilo škofstvo samo eno in nedeljeno, je na čelo ostalim apostolom dal svetega Petra in v njem postavil trajno in vidno počelo ter temelj edinosti vere in občestva. Sveti zbor ta nauk o ustanovitvi, trajnosti, o moči in pomenu svetega prvenstva rimskega škofa in o njegovem nezmotnem učiteljstvu znova predloži vsem vernikom, da ga trdno verujejo« (C 18, 2).

Tako je zadnji vesoljni cerkveni zbor v dogmatični konstituciji o Cerkvi potrdil pravno prvenstvo papeža in njegovo nezmotnost, preden je razpravljalo o zborni oblasti škofov. Tudi zbor škofov ima vrhovno oblast v Cerkvi, toda njegova glava je Petrov naslednik, zato ta zbor more delovati vedno samo skupaj s papežem in v soglasju z njim. Nauk o zbornosti škofov ne zmanjšuje vloge in pomena papeža, postavlja ga samo v lepši okvir. Papež povezuje škofove v eno nedeljeno škofstvo, hkrati pa je trajno in vidno počelo ter temelj edinosti vere in občestva.

POČELO CERKVENE EDINOSTI

Papež je trajno in vidno počelo ter temelj cerkvene edinosti, ima pravno prvenstvo v Cerkvi. Ko je Kristus Petru govoril o ključih nebeskega kraljestva, o zavazovanju in razvezovanju, je jasno imel v mislih vrhovno oblast v Cerkvi. Isti pomen imajo besede: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.« Po Gospodovem vnebohodu je apostol Peter to oblast izvrševal, ostali apostoli pa so njegovo prvenstvo priznavali. Kar je bil Peter za Cerkev v apostolski dobi, to je v današnji Cerkvi papež Pavel VI.

Ljudje na svetu so razdeljeni v razne jezike, narode, rase, države. Različni so po kulturi, gospodarski in politični moči, ideologiji in veri. Svet pretresajo vojske in nelizravni spori. Tolklo je nenečakosti, veliki so prepadi med bogatimi in revnimi, malo je pravičnosti in ljubezni, medsebojnega spoštovanja in razumevanja. V takem svetu je katoliška Cerkev počelo združevanja, bratstva in skupnosti. Papež je dejansko edinstvena oseba, h kateri se lahko obračajo pripadniki vseh narodov, zlasti slabotnejših, ki računajo, da bo razumel njihove težnje in potrebe ter jim po svojih močeh tudi pomagal. Čeprav papeževa oblast ne sega na svetno področje, so vendar duhovna načela nujna pri urejanju svetnih in časnih zadev.

Svetovna zgodovina zgovorno spričuje, da so narodne Cerkev vedno prihajale v odvisnost svetnih vladarjev. Njihovi verski predstavniki so se tudi v verskih in npravnih zadevah podrejali državnim silam. Versko življenje je zato redno propadalo in hiralo. Pripadniki takih manjših narodnih Cerkev gledajo na nas katoličane z upravičenostjo — lahko rečemo — zavistjo in nas blagrujejo, da imamo papeža in po njem duhovno cerkveno svobodo.

NEZMOTNI UCITELJ VERE IN NRAVNOSTI

Papež je kot nezmotni učitelj vere in npravnosti trajno in vidno počelo in temelj edinosti vere. Cerkevna zgodovina govori, kako so papeži skozi stoletja opravljali to važno in težko nalogo. Rim je bil vedno končno razsodišče v verskih vprašanjih. Ko je prvi vatikanski cerkveni zbor proglasil za versko resnico, da je papež nezmoten v stvarih vere in npravnosti, ko govori ex cathedra, je samo slovesno potrdil, kar je Cerkev dejansko verovala.

Danes v Cerkvi prav zaradi nauka vlada precejšnja napetost, napetost med cerkvenim učiteljstvom in nekaterimi teologi,

napetost med različnimi strujami v katoliški Cerkvi sami. Govorijo o verski razmolkosti. Nedvomno so bile v Cerkvi vedno različne teološke šole, vedno so obstajala nekatera vprašanja, o katerih Cerkev ni izrazila končne sodbe. V takih stvarih je upravičena različnost, toda v duhu medsebojne ljubezni in strpnosti.

Kjer pa je cerkvena učiteljska oblast zavzela javno stališče, tudi če izjave niso bile dane z nezmotno avtoriteto, smo jih dolžni spoštljivo sprejeti. Koncil pravi takole: »To verno poslušnost volje in razuma je treba na poseben način izkazovati verodostojnemu učiteljstvu rimskega papeža tudi takrat, ko ne govori z najvišjo oblastjo; spoštljivo je namreč treba priznavati njegovo vrhovno učiteljstvo in se iskreno držati od njega izrečenih razsodb, v skladu z njegovo jasno mislijo in voljo (C 25, 1). O stvarih torej, kjer se je papež jasno izrazil, kakor glede celibata, kontracepcije, veroizpovedi z dne 30. junija 1968, smo dolžni se držati papeževih razsodb. Niso sicer nezmotne, so pa gotovo najvarnejša pot, da se ne oddaljimo od verske resnice. Kdor ima nekaj duha ponižnosti in pokorščine, ni v nevarnosti, da bi doživel brodolom vere.

Cerkev se ne boji posvetne in bogoslovne znanosti, saj vidi v tem delovanje božjega duha. Bogoslovnim znanstvenikom Cerkev priznava potrebno svobodo raziskovanja. Nikakor pa ni dovoljeno z nejasnimi in dvomljivimi podmenami begati božje ljudstvo. Ne moremo odobravati hlastanja za novostmi, za pridobivanje simpatije lahkomišelnega in pogosto brezverskega sveta. Nedavno je papež italijanskim škofom rekel, da je cerkveno učiteljstvo danes včasih napadano prav od tistih, ki bi ga morali braniti. V času verske krize, ko nastopa po svetu toliko znot in za blod, je še posebno važno, da imamo v papežu svetilnik, nezmotnega učitelja vere.

Prav zato, ker ljubimo ljudi in želimo, da bi se svet pravilno razvijal, ne smemo pozabiti, da svet, kakršen je pred nami, vodijo tudi temne sile. Do konca sveta teče neprestan boj med božjim kraljestvom in silami teme, ki se naslanjajo predvsem na svetne vrednote. Zato je vedno veljavna izjava apostola narodov: »Ker namreč svet ni spoznal Boga v božji modrosti, je Bog sklenil verujoče zveličati po nespačetni verovanju« (Kor 1, 21). Kristjanu mora zveneti v ušesih opomin: »Ne ljubite sveta, ne tega, kar je na svetu. Če kdo ljubi svet, ni v njem Očetove ljubezni« (1 Jan 2, 15).

NAS ODNOS DO SV. OČETA

Če se zavedamo, kaj je in kaj pomeni papež za katoliškega vernika in za ves svet, če nam je kolikor toliko znano, kakšne napore in žrtve zahteva od papeža njegova pretežka služba, mu moramo biti iz srca vdani kakor dobri sinovi dobremu očetu. Boleti nas mora, da sv. oče v sedanjem času tako hudo napadajo tudi nekateri katoliški duhovniki in verniki. Dogaja se, da nekateri govore o njem kot javni tožilec o obtožencu.

Obljubimo mu dolžno spoštovanje in pokorščino, kakršno zahteva četrta božja zapoved. Papeževa osebnost in njegova avtoriteta nam mora ostati nedotakljiva. Za papeža veliko molimo in ga priporočamo drugim v molitvah. Poučen je primer duhovnika Romana Lembergerja iz Linza v Avstriji. Za papeža je Bogu v začetku tega leta ponudil svoje življenje in Bog je njegovo žrtev sprejel. Pobralla ga je hitra gripa. Z izpolnjevanjem četrte božje zapovedi je povezan poseben blagoslov. Tudi iz tega razloga je prav, da tenkovestno opravljamo svoje sinovske dolžnosti do sv. očeta.

Brez dvoma bo najlepši dar za njegov zlatomašniški jubilej, če sami v sebi obnovimo pristno spoštovanje do Kristusovega namestnika na Petrovem prestolu in v tem duhu vplivamo tudi na druge. »Clovekova slava prihaja iz časti njegovega očeta in mati na slabem glasu je sramota za otroke« (Sir 3, 11).

SKOF DR. JANEZ JENKO

Amerika odločena iti do kraja

Po šestnajstih letih, odkar je Francija zapustila svojo bivšo kolonijo Indokino in je iz nje nastala vrsta na papirju neodvisnih držav, je vojni ples znova objel vse to prostorno ozemlje.

Začelo se je v Vietnamu, ki so ga velesile leta 1954 kot že prej Korejo razdelile v severnega in južnega. Sever so prepustile komunistom, jug pa naj bi se upravljal po načelih zapadne demokracije. Toda komunisti iz Sev. Vietnama s to rešitvijo niso bili zadovoljni. Polastiti so se hoteli tudi južnega dela. Sprožili so gverilo, ki je prisilila Amerikance, da so prihтели vladi Južnega Vietnama v Saigonu na pomoč.

Leta 1961 so komunisti sprožili državljansko vojno tudi v Laosu, ki leži med Tajsko in Sev. Vietnamom in je bil tudi svoj čas del francoske Indokine. Položaj v Laosu je zelo premečen; enkrat beležijo uspehe rdečih gverilci, drugič vladne čete. Ker nimajo zaenkrat velesile v Laosu življenjskih interesov, domača vojna ne odmeva v svetu.

Tretja država, ki je nastala iz francoske Indokine, pa je Kambodža. Na zahodu meji na Tajsko, na vzhodu na Južni Vietnam. Pod vodstvom politično zelo sposobnega, a istočasno muhastega šefa države Sihanuka, je skušala ostati do sedaj izven vietnamskega spopada. To je dosegla tako, da je Sihanuk hočeš nočeš privolil, da

so komunistične čete iz Sev. Vietnama zasedle vse mejno področje med Južnim Vietnamom in Kambodžo, si tam ustvarile svoj glavni štab in napadale Južni Vietnam iz uradno nevtralne države. Prav zato vojna v Vietnamu ni mogla imeti nobenega zaključka: kadar so Amerikanci s svojimi zavezniki bili na tem, da uničijo komunistične gverilce, so se le-ti umaknili v Kambodžo, kjer so si uredili vrste, se okrepili in znova prešli v napad.

NIXON JE ODLOČIL

Jasno je, da to ni moglo iti v nedogled. Če je hotel Nixon vojno v Vietnamu uspešno zaključiti in večino ameriških čet poslati domov, je bilo z vojaškega stališča nujno potrebno odstraniti stalno grožnjo od komunistov zasedenega ozemlja znotraj Kambodže. Seveda je bilo to težko storiti, dokler je bil na oblasti princ Sihanuk, ki je stalno trdil, da vietnamskih čet v Kambodži sploh ni.

Položaj se je nenadoma spremenil, ko je general Lon Nol 18. marca kršil princa Sihanuka in je nova vlada sama začela akcijo zoper komunistične gverilce. Pa se je hitro izkazalo, da ni dovolj močna, da tako akcijo izvede. Nasprotno: Sihanukovi pristaši so ob podpori rdečih partizanov prešli v napad in začeli ogrožati celo kambodžsko prestolnico Phnom Penh. Generalu Lon Nolu ni ostalo druge-

ga kot zaprositi Amerikance za vojaško pomoč. Po začetnem oklevanju ameriške vlade jo je končno dobil. Kocka je padla, Kambodža je postala pozorišče bojev in danes še nihče ne ve, kako se bo zadeva končala.

Tako se zdi, da Moskva Amerikancem posega v Kambodžo ne zameri preveč, saj razširitev vojne v Indokini dejansko preprečuje Kitajski, da bi razširila svoj vpliv na to področje. Moskva tudi zameri Sihanuku, da se je naselil v Pekingu ter tako postal orodje kitajskega komunizma.

Pa tudi rdeča Kitajska se kaže za čuda zadržana. Vse tako kaže, da ni nič kaj navdušena, da bi Sev. Vietnam v bivši Indokini prevzel vlogo Piemonta in počasi vse države: oba Vietnama, Laos in Kambodžo povezal v eno samo državo enoto pod svojim vodstvom. Kitajska politična modrost že od nekdaj uči, da je bolj zaželeno in udobno imeti več šibkih, pomoči in naklonjenosti potrebnih prijateljev kot uradno prijateljskega, a preveč samozavestnega mejaša.

Od Nixonove odločitve 30. aprila, da je treba uničiti komunistične gverilce v Kambodži, se dogodki razvijajo z veliko naglico. Ameriške čete so skupaj s saigonskimi prešle mejo na številnih mestih, prodirajo tudi po reki Mekong proti kambodžski prestolnici, so odkrile celo vrsto skladišč komunističnega orožja in zajele tisoče gverilcev. Nixon je dal ameriški javnosti zagotovilo, da ne bodo ameriške čete šle preko 30 km v notranjost Kambodže in da se bodo po dveh mesecih vrnile v izhodiščne postojanke.

AMERIŠKA LEVICA PROTESTIRA

Kljub temu pa je študentovska levica, kateri so se pridružili razni politiki zlasti iz demokratske stranke ter simpatizerji vsega, kar diši po levi »naprednosti«, sprožila val protestov, stavk in povork, ki so že povzročile več mrtvih in mnogo ranjenih. Isti ljudje — predsednik Nixon jih je pred nekaj dnevi imenoval »potepuhe, ki uničujejo univerze in sežigajo knjige« — danes rohnijo zoper lastnega predsednika, niso pa imeli ne moralne sile in ne poštenosti, da bi leta 1968 obsodili vdor sovjetskih čet na Češkoslovaško, ki so še danes tam in mislijo tudi ostati. Spiro Agnew, ameriški podpredsednik, jih je označil takole: »Polni so samih sebe in domišljavosti, da so v posesti vse resnice. Oporekajo oblast prav oni, ki imajo skoraj vse, nadpovprečno izobrazbo in prihajajo iz najvišjih slojev. Prezirajo poštenost in delavnost, rogajo se delu in se družijo v skupine, ki jih sestavljajo izdajalci, tatovi, izprijenci, sploh nelogični in nerazumski ljudje.«

Nixon je trdno odločen, da se od teh glasnih protestnikov ne bo dal voditi v svojem ravnanju in svojih odločitvah. Na tiskovni konferenci 9. maja je dejal, da je dosti preiščeval, preden se je odločil za poseg v Kambodži, da je za odločitev odgovoren le sam in naj ga javnost ne sodi prenačljeno, kajti skazalo se bo, da je nastop ameriških čet v Kambodži predpogoj, da bo lahko po letu 1971 240.000 ameriških vojakov branilo svobodo Južnega Vietnama namesto sedanjih 450.000, ki morajo sedaj nositi težo borbe.

Armenski patriarh v Vatikanu

Pretekli petek, 8. maja je prišel v Rim na štiridnevni obisk k sv. očetu Pavlu VI. duhovni poglavar krščanske armenske Cerkev »katholikos« Vasken I.

Armenska Cerkev je ena najstarejših krščanskih Cerkev. Po izročilu naj bi bil že apostol sv. Jernej prinesel luč evangelija armenskemu ljudstvu. Kasneje je armenska Cerkev zašla v razkol. Armenci so ostali krščanstvu zvesti do danes. Po prvi svetovni vojni se je zdelo, da bodo prišli do svoje države. Toda velesile so njih ozemlje razdelile med Sovjetsko zvezo (ena petina) in Turčijo (štiri petine). Da bi se Turki znebili nadležne manjšine, ki bi gotovo zahtevala vsaj avtonomijo, če ne lastno državo, so na koncu prve svetovne vojne povzročili strašen rodomor: poklali so nad dva milijona Armencev z ženami in otroki ter tako problem armenske manjšine za vselej »rešili«. Danes Armencev v Turčiji, kjer je zibelka njih naroda, praktično ni več. V Sovjetski zvezi jih živi 1.800.000 ter imajo svojo federativno republiko, še več pa jih je razpršenih po svetu, kjer so znani kot spretni trgovci. Patriarh Vasken I. ima svoj sedež v sovjetski Armeniji.

Srečanje Pavla VI. z armenskim patriarhom je bilo prigrčno. Pavel VI. je izrekel željo, da bi se obe Cerkvi pogovorili o

doktrinarnih razlikah, zaradi katerih je prišlo do razkola in razčistili pojme, da bi tako prišlo do edinosti med njima. Potem bi lahko somaševali združeni v sv. Evharistiji.

Patriarh Vasken I. pa je zlasti poudaril potrebo po miru na svetu. Zato je tudi prišel v Rim, da skupaj pomoli s sv. očetom, da se srečata na zemlji ljubezen in zvestoba ter se objameta mir ter pravica. Treba je vztrajno delati na to, da bo prišlo med narodi do bratstva, enotnosti in miroljubnega sožitja. Nikdar se ne smemo sprijazniti z vojno. Vsaka vojna je zločin.

Patriarh Vasken I. je protokolo nedeljo v baziliki sv. Petra tudi prisostvoval proglativni francoske redovnice Marije Viktorije Couderc za svetnico, v ponedeljek je še imel zaseben razgovor s Pavlom VI., v torek 12. maja pa je zapustil Rim.

Nova navodila za sklepanje mešanih zakonov

Poseben »Motu proprio« sv. očeta daje navodila za sklepanje mešanih zakonov, to je za poroke med katoličani in protestanti ali pravoslavci. Ta navodila bodo stopila v veljavo 1. oktobra.

Naenkrat sedem uničenih življenj

Do strahotne nesreče je prišlo 11. maja na cesti med Tricesimom in Tarcentom, kjer je vojaški kamion dobesedno požel skupino šolskih otrok in usmrtil šest od njih, zraven pa še njihovo učiteljico, ki jih je spremljala. Tri preostale deklice so prejele bolj ali manj hude poškodbe. Ena se bori s smrtjo.

Otroci — vsi deklice — so živeli v zavodu za umsko nerazvite otroke v Praelacu, ki ga vodijo redovnice ob sodelovanju številnih laičnih oseb. Preiskovalne oblasti so ugotovile, da je nesrečo zagrešil zasebni šofer, ki je skušal prehiteti vojaško vozilo. Prid nesrečo je namreč zadel

v os in prednji blatnik vojaškega vozila ter ga iztiril.

Strahotna nesreča je posebno v Furlaniji napravila globoke dojeme, zlasti ker še ni minilo dosti časa, kar je na letališču blizu Vidma izgubilo življenje sedemnajst vojni letalcev. Pogreb nedolžnih žrtev je bil v sredo, 13. t. m. dopoldne iz župnijske cerkve v Tricesimu. Med drugimi sta bila prisotna tudi predsednik deželnega odbora Berzanti in predsednik deželnega sveta Ribezzi. Po pogrebni svečanosti so vojaški tovornjaki odpeljali krste v kraje, od koder so bile deklice in njih vzgojiteljica doma.

Besede sv. očeta sardinskemu ljudstvu

Ob svojem obisku na Sardiniji je imel sv. oče deset govorov. O čem je govoril? V govoru pred Marijinim svetiščem je sv. oče izrecno pozdravil pastirje, rudarje, ribiče, mornarje in izseljence. Pokazal je, kako važno vlogo igra poklic v življenju vsakega človeka. Izvrševanje poklica, ki zavzema največji del življenja, je običajna pot, da služimo bližnjemu in izkazujemo Bogu ljubezen. Kreposti, ki so potrebne za vestno izpolnjevanje poklicnih dolžnosti, pospešujejo duhovno rast. Poklicne dolžnosti torej ne ovirajo duhovne rasti vernega človeka, ampak so njen sestavni del.

Drugi del papeževga govora pri sveti maši je bil namenjen češčenju Matere božje. Sv. oče je omenil, da se tu pa tam slišijo glasovi, češ da Marijino češčenje postavlja v senco Kristusa. Razlogi za Marijino češčenje so vedno isti in se danes niso spremenili. Kristusa smo dobili po Mariji. V Mariji imamo zgled, kako naj posnemamo Kristusa. Marijina materniška vloga pri Kristusu se razteza tudi na Kristusovo skrivnostno telo, to se pravi na Cerkev. Sv. oče je še zatrdil, da ne more biti pravi kristjan tisti, ki ne časti Marije.

Kaj je povedal sv. oče katoliškim izobražencem? Pravo krščanstvo zahteva odkrito in pogumno izpovedovanje svojega prepričanja pa tudi doslednost v življenju. Tak zgled privlači. Današnji čas zahteva močno krščanstvo. To pa se ne kaže v praznih protestih, ki grenijo življenje skupnosti. Veliko bolj je, biti pozoren na samega sebe, popravljati osebne napake in tako zboljševati skupnost, ki ji pripadamo. Ne bojmo se težav. Sprejemajmo od modernega sveta vse, kar je dobro, a ne dovolimo, da bi nas svet potegnil za seboj.

V mestni četrti Sv. Elija je imel sv. oče pred seboj predvsem ubožne ljudi. Skoro vse družine imajo okoli deset otrok. Stanovanjska stiska je velika, saj biva povprečno po osem ljudi v enem prostoru. Tem ljudem je sv. oče pokazal, da imajo isto dostojanstvo kot drugi, v Cerkvi pa celo bolj odlično mesto. Njegov obisk je klic odgovornim krogom, naj ubožnim zagotovijo primerne življenjske pogoje. Na ugovor, da so besede končno le besede, je sv. oče dejal, da se dejanja začnajo pri besedah in da so besede tolažbe in vzpodbude že tudi prva dejanja. Sv. oče je dal istočasno svoj osebni denarni prispevek za največje potrebe.

Bolnike, ki so ga čakali v velesojemskih prostorih, je sv. oče spomnil, da so na skrivnosten način združeni s Kristusom in da so njegovi posebni ljubljenci, ker so mu po trpljenju tako podobni in blizu. Kristusovi sodelavci so pri reševanju sveta. Obljubil jim je svojo molitev in jih prosil za njihovo molitev.

Zbranim duhovnikom in bogoslovcem je sv. oče zelo priporočal sveto življenje: **Bodite sveti!** Služabniki Cerkve morajo po-

slušati le Kristusov glas, ki jih je nekoč poklical v duhovniško službo. Cerkev je res treba obnoviti, toda obnova se mora izvesti v duhu evangelija. Obnovo moramo začeti pri sebi, v naši notranjosti, kar prinaša spreobrnjenje. Tako so ravnali veliki reformatorji Cerkve, ki so bili svetniki. Svetost je le ena in ta je Kristusova. Svetost je v ljubezni do Boga, v molitvi, v predanosti službi bližnjega, v premaganju strasti, v pokorščini, v ljubezni do

Kristusovega križa. Tako obnovo Cerkve nujno potrebuje in le po tej obnovi bodo prišle in bodo koristne vse druge.

Iz vsega povedanega vidimo, da je bil papežev obisk na Sardiniji po zgledu Kristusa — Dobrega Pastirja. Kako hvaležni moramo biti pokojnemu papežu Janezu XXIII., ki je pretrgal stoletno tradicijo, da papež ne sme nikamor iz Rima. Podrl je tako pregrajo, ki je Kristusovega namestnika delila od Cerkve in od sveta.

DEŽELNE POBUDE

Deželna uprava vabi nemške turiste

Deželni odbornik za turizem Moro se je nedavno srečal v Münchenu s predstavniki nemških turističnih ustanov z namenom, da pritegne pozornost nemških turistov in s tem poveča njihov pritek v našo deželo. Poleg razgovorov, sestankov in obiskov so ob tej priliki predvajali dva turistična filma in sicer »Poletni čas« in »Furlanski gradovi«.

Odobren obračun ERSA za 1969

Prejšnji mesec se je sestala v Pordenonu upravni svet deželne ustanove za razvoj kmetijstva ERSA in odobril obračun za leto 1969. Tako je ERSA zaključila prvo leto svojega delovanja. Četudi je ustanova začela delovati šele lansko leto, je pokazala velik smisel za kmetijska vprašanja, katerih se je stvarno lotila že v prvem letu. Predsednik je v svojem poročilu naštel vsa dela, ki jih je ustanova opravila v tem kratkem času; njeno delovanje je bilo predvsem usmerjeno v reševanje vprašanja kmečkoga lastništva, ustanavljanje obratov za predelavo in vnovčenje pridelkov ter še posebej skrb za kmetijsko strokovno izobraževanje z ustanovitvijo prvega izobraževalnega središča v deželi.

Podpore za kmetijske zadruge in mehanizacijo

Deželna uprava je poskrbela za nove podpore kmetijskim zadrugam, ki nameravajo postaviti obrate za ovrednotenje plemenitih kmetijskih kultur kot so sadje, grozdje, cvetlice, zelenjava, tobak in svila. Med takšne naprave spadajo vse naprave, ki omogočajo zbiranje, shrambo, obdelavo, predelavo in prodajo teh pridelkov. V ta namen je deželna uprava v smislu deželne zakona št. 29 iz leta 1967 o plemenitih rastlinah odobrila nadaljnjih 600 milijonov lir.

Drugi 250 milijonov lir je uprava namenila za izboljšanje in izpopolnitev proizvodnih sredstev v živinoreji in za ovrednotenje njenih proizvodov. Tudi v tem primeru je prispevek namenjen kmetijskim zadrugam po deželnem zakonu št. 16 iz leta 1967.

Končno je uprava odobrila 100 milijonov lir za razvoj kmetijske mehanizacije kot predvideva državni zakon št. 910 iz leta 1966.

PASTIRČEK št. 8

Z osmo številko se mladinski list »Pastirček« za letošnje šolsko leto poslavlja od nas. Dosegel je 25 let življenja. Temu rečemo srebrni jubilej.

V zadnji številki najdemo cel kup zanimivih in poučnih zgodbic: Obisk iz vesolja (Jožica Peric), Skrbni angelov varuhov (T. C.), Naši prvoobhajanci (Ana Marija Frandolič) in prizorček za naše najmlajše šolarje »Pri palčkih v zlatih čerch« (D. K.)

Marko Jevnikar poda pogled v bodočnost glede razvoja vesoljskih raket, Ivo Jevnikar piše o sledostestvu, ki ga skavitizem zelo goji, Pojoči galeb pa razpravlja o Baden Powelovih telesnih vajah. Blizu so že počitnice, zato kar dva članka govorita o njih (Branko in M.A.). Mira poroča o znanstveno-fantastičnem filmu »2000: Odisejada v vesoljskem prostoru«.

Mladi bralci so tudi to pot zasuli urednika s pismi. Najboljše »Na prehodu po Krasu« Tatjana Guštin je objavil na prvi strani. Povest Jona Svenssona »Nonni in Mani v gorah« se bo nadaljevala še v prihodnjem letniku, zaključila se je pa zgodba Darine Konc »Živel je pastirček«.

—jk

Širite „Katoliški glas“

Verske razmere na Holandskem

8. aprila se je zaključilo šesto in zadnje zasedanje holandskega pastoralnega koncila. To zasedanje ni v svetovnem tisku vzbudilo toliko zanimanja kot prejšnja, in je potekalo v lepem domačem vzdušju. Kardinal Alfrink je podal obračun pastoralnega koncila. Ni prikrival napak, a z veseljem je pokazal predvsem sadove. Pastoralni koncil je ustvaril nove odnose s cerkveno oblastjo in to je najlepši sad tega koncila.

Holandski verniki hočejo živeti tako Cerkev, kot si jo zamišlja zadnji koncil v konstituciji »Cerkev v sedanjem svetu«. To ni okorela Cerkev, v kateri ima vedno odločilno mesto le hierarhija, ampak dinamična, razgibana. Je podoba nove Cerkve in podoba božjega ljudstva, v kateri ima hierarhija svoje točno določeno poslanstvo. Torej ne le cerkveno načelstvo, pa tudi ne le občestvo vernikov. Oboje mora biti povezano. Še težje si je misliti, da bi bila cerkvena oblast proti občestvu ali občestvo proti cerkveni oblasti. Oboje mora biti združeno v enem božjem ljudstvu, kjer pa vsakdo sprejme svojo odgovornost in svoje poslanstvo.

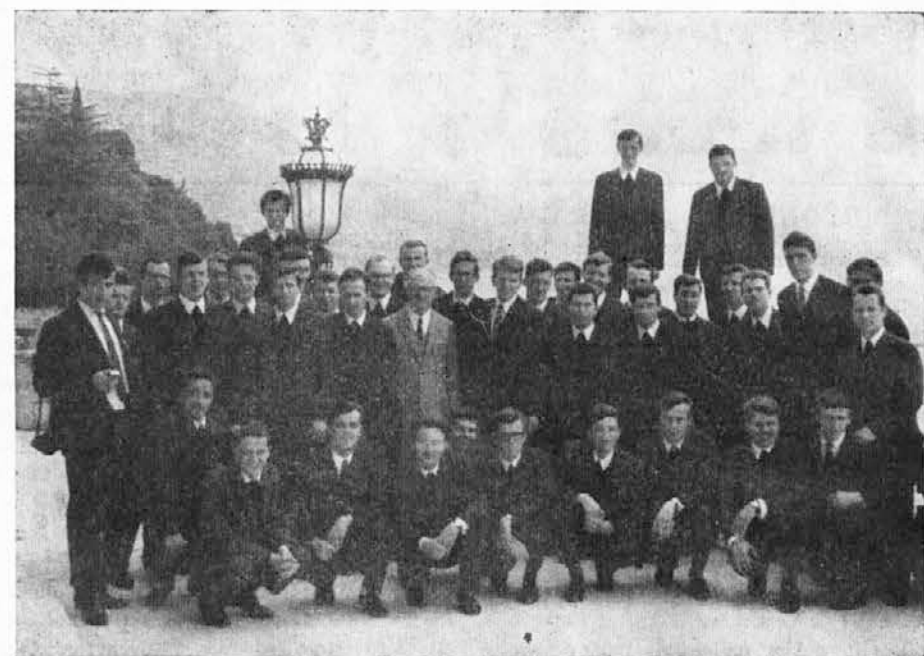
Na zaključnem zasedanju so govorili o sodobnem oznanjanju božje besede — torej o pridiganju, potem o ekumenizmu in o odnosih med Judi in kristjani.

Na zadnje zasedanje je bilo povabljenih več gostov, tako tudi mariborski pomožni škof dr. Vekoslav Grmič in župnik Drago Oberžan. Svoje vtise sta opisala v ljubljanskem štirinajstodnevniku »Družina«.

NIZOZEMCI JEMLEJO VERO RESNO

Ob Holandiji se večkrat spotikamo. Morda jo presojamo preveč ali samo ob vprašanju celibata, o katerem so razpravljali na prejšnjem zasedanju pastoralnega koncila. Za Holandece problem celibata nikakor ni prvenstven, pač pa je zanje najvažnejše pojmovanje Cerkve in to v vsej doslednosti. S tem v zvezi pa je tudi novo pojmovanje verskega življenja. Drugi vatikanski koncil je zanje izhodiščna točka, iz katere dosledno izvajajo vse svoje načrte.

Ker pa življenje ne stoji, tudi Holandci

Zbor ljubljanskih bogoslovcov, ki je nastopil 26. aprila letos v Rojanu in v Bazovici

DOBROTNIKOM CERKVICE V STOJAKOVEM

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Gorici se iskreno zahvaljuje vsam dobrotnikom, da so se s tolikim razumevanjem in plemenitostjo odzvali pozivu, naj s prispevki pomagajo ohraniti cerkvice sv. Cirila in Metoda v Stojakovem v Makedoniji. V tako kratkem času je nabirka dosegla vsoto lir 306.500, kot je razvidno v rubriki za darove.

Zadeva cerkvice je pereča in zato bomo v najkrajšem času odposlali nabrani znesek. Trkamo še enkrat na dobra srca vseh tistih, ki imajo namen še kaj prispevati, naj bi to storili čimprej.

Naj nas k temu vzpodbuja tudi misel, da katoliški Slovenci v Italiji, ki živimo na skrajno zapadnem robu slovanskega sveta, simbolično podajamo roko makedonskim bratom, ki živijo na skrajnem južnem robu, in jim pomagamo ohraniti cerkvice, ki je posvečena skupnim slovanskim blagovestnikom.

Kot že omenjeno, darove sprejema: Uprava Katoliškega glasa, Riva Piazzutta 18, Gorica, ter msgr. Rudolf Klinec, Curia Arcivescovile, 34170 Gorizia - Gorica.

Prva slovenska lista v Naborjetu

Opoldne, dne 9. maja 1970, je bila na županstvu občine Naborjet-Ovčja ves vložena slovenska lista z znakom srca s tremi nageljni in z napisom: Movimento popolare sloveno - Slovensko ljudsko gibanje. Lista vsebuje šest kandidatov, med njimi ugledne domačine. Program liste Slovenskega ljudskega gibanja predvideva izboljšanje gnotnega in socialnega položaja te gorske občine ter posameznih vasi, kot tudi pravičnejše upoštevanje zahtev slovenskega prebivalstva, ki tukaj prebiva. Slovensko ljudsko gibanje pričakuje, da bodo to pobudo podprli domačini

v čim večjem številu s tem, da bodo oddali svoj glas svoji listi.

Naj še omenimo, kdo to listo sestavlja. Imena so: dr. Franc Mljač, Neža Tributsch, Marija Wudenik por. Mischkot, Simon Prešeren, Marija Terezija Rosic por. Mljač in dr. Drago Štoka. Kot smo zvedeli je komisija za overovitev list že odobrila listo Slovenskega ljudskega gibanja. Kot Slovenci smo veseli, da bo prvič v povojni Italiji prišlo do samostojnega slovenskega nastopa v Kanalski dolini. Kar pogumno naprej po tej poti! Le tako se bomo Slovenci politično mogli uveljaviti.

Letošnja velika noč v Jeruzalemu

Letos so praznik velike noči v Jeruzalemu dvakrat praznovali: katoličani rimskega obreda in kristjani z Rimom združeni v nedeljo 29. marca, razni pravoslavni in vzhodni kristjani (Grki, Armeni, Sirci, Abesinci, Ciprčani) pa 25. aprila. Grki s Cipra so bili povečini stari, ker je tam vera, da kdor enkrat poroča v Jeruzalemu, ne sme več grešno živeti. Zato mladi tako romanje odlagajo »iz previdnosti« na kasnejša leta.

Oseba, ki živi v Jeruzalemu, nam je te dni poslala izčrpano poročilo o praznovanju letošnjega velikega tedna in velike noči v mestu Jezusove smrti in vstajenja. Arabski kristjani so se ves postni čas vneto udeleževali raznih pobožnosti; imeli so skupne maše, pridige, križev pot, sv. ure na vrtu Getsemani, seveda vse v svojem jeziku. Zlasti mnogo kristjanov je prihajalo v Jeruzalem iz Betlehema. Tam je namreč krščanska skupnost zelo številna. Nihače se ne boji napadov arabskih teroristov, ki pa itak Jeruzalem spoštujejo. Bolj razgrajajo v Gazi, a to mesto je daleč proč. Izraelske oblasti jih hitro polove in potem je nekaj časa mir.

Najlepše doživetje v Jeruzalemu je procesija z oljkami na cvetno nedeljo. Zal je morala letos zaradi dežja odpasti.

Na veliki petek so se pričele pobožnosti križevga pota že zjutraj in trajale ves dan. Ob enajstih je bil slovesni križev pot, ki ga vedno vodijo franciškani (ne pa latinski kardinal Gori, kot se nekateri časopisi pisali). Ulice so bile polne spokorno navdahnjenih vernikov in romarjev. Clovek se čudi, kje so mednarodne tiskovne agencije prišle do podatka, da jih je bilo

samo malo več kot sto, ko so se množice kar prelivalo iz ulice v ulico.

Edino, kar bi držalo, je to, da na veliko noč morda res ni bilo pri božjem grobu več kot tisoč oseb; to pa je bilo zato, ker se na tem mestu opravljajo zaradi raznih jezikov vsi obredi še vedno v latinščini in po starem obredu. V novem obredu in v arabščini pa so bile slovesnosti vstajenja v župni cerkvi. Tam je bil ves veliki teden bogoslužni prostor zaseden do zadnjega kottička.

Inozemskih romarjev tudi letos ni manjkalo. Če vsi hoteli in hospici niso bili polni, je to bilo zato, ker jih je tako v starem kot v novem Jeruzalemu na pretek. Ne more se pa reči, da je bil letošnji prihod romarjev za veliko noč slabši kot prejšnja leta. Tudi vojaških patrolj ni bilo toliko, da bi vzbujale pozornost; sicer so pa bile te v preteklosti bolj potrebne zaradi kristjanov, ki so se radi na svetih krajih spoprijeli in prepirali med seboj. Sedaj, ko je ekumenisti duh prodril tudi v Jeruzalem, je postalo oзраče bolj sproščeno in prijetno. Tako tudi oblast nima več toliko skrbi za vzdrževanje javnega reda. Reči pa je treba, da so Izraelci v tem oziru mojstri in da res obvladajo položaj.

Slabo obnovljena stolnica

Pred desetimi leti so obnovili zaradi bombardiranja poškodovano znamenito stolnico sv. Janeza Evangelista v Ravenni. Strokovnjaki so ugotovili, da so bila obnovitvena dela slabo izvršena. Zato so to starodavno cerkev iz 5. stoletja morali sedaj zapreti. Boje se, da bi se podrla.

STANKO ZORKO

UTRGAN CVET V MLADOSTI LET Za varstvo mlajših otrok

So smrti, ki imajo priokus poraza, občutek neuspelosti v življenju, odsotnost vsake tolažbe in večnostnega plačila. Pa so tudi smrti, ki sicer zarezajo v globino srca in povzročijo silno bolečino, a so obenem zmagovalce za tistega, ki nas je zapustil, poudarek vrednot, za katere se je boril, vzpodbuda za nadaljevanje dela, ki ga je pokojnik vršil in obuditev vere v posmrtno življenje pri Bogu, v katero smo vsi poklicani.

To zadnje velja v polni meri za Petra Spacapano, mladca pri 19 letih, prepolnega plemenitih idealov in vsega v službi vrednotam kot so Bog, narod, domovina, sočlovek. Ko smo ga spremljali k zadnjemu počitku na mirenško pokopališče, se nam je porodila misel: »Ne žalostinke, temveč Te Deum bi morali peti ob vsem tem, kar je Peter storil v svojem sicer kratkem, a zato tem bolj na delih polnem življenju.«

Dokler je bil med nami, je rasel v naši sredi neopazno. Ko je odšel, smo nenadoma odkrili, da je bil velikán po duhu, srcu in delu. Njegova smrt nam je razodela, da slovensko občestvo ni prazna beseda; da delati za skupnost ni zapravljjanje časa in da izgovoriti se za druge najde priznanje v hipu, ko to najmanj pričakujemo.

V daljnji Argentini, kamor sta se oče in mati Mirko ter Angela po zadnji vojni izselila, je prišel na svet. Dva brata mu je Bog dal, starejšega Bernarda, ki je sedaj študent medicine na tržaški univerzi in Mirkota, ki obiskuje slovensko gimnazijo v Gorici. Stric mu je bil Janez Hladnik, nepozabni dušni pastir slovenskih izseljencev v Argentini, ki je tisočim slovenskih beguncem po letu 1948 omogočil, da so v Argentini našli svoj drugi dom. Prav v Petru so se kasneje pojavile vse tiste izredne stričeve poteze, ki so ga naredile tako znanega in priljubljenega med rojaki: dobrotar, stalna pripravljenost vsakomur pomagati, vsestranska podjetnost in vedna prijaznost do vseh.

Mladi Peter je ob skrbni vzgoji staršev prejel prvo oblikovanje v veri ter slovenstvu v Slovenski vasi v Lanusu. Tako se je tega duha navzel, da ko se je leta 1963 družina vrnila na Goriško in se naselila v Gorici v Katoliškem domu, zanj ni pomenil ta prehod nobene notranje krize, temveč le logično nadaljevanje v Argentini začete delu. Tu je našel poleg svojega doma veliko oporo tudi v stricu duhovniku Bernardu, župniku v Podgorici in v teti Nežici.

Postal je ponos slovenske gimnazije. Vedno odličnjak, vedno dober tovariš, vedno v spoštljivem, a istočasno samostojnem razmerju do vzgojiteljev. Jeziki, zlasti klasični, so ga privlačevali. Napisati mu spis ali članek je bila zanj igra. Se prednji terek ga je prinesel na naše urednništvo. Nihče ni slutil, da bo njegovo poročilo o jurjevanju slovenskih goriških skavtov, s siglo P.S. označeno zadnje, ki je izšlo izpod njegovega peresa. Bil je njegov labodji spev v materinem jeziku, posvečen tistim, ki so postali njegova družina, preden bi mogel postati telesni oče lastni družini.

Da, njegov skavti! Se pred nekaj leti so bili na Goriškem nepoznana organizacija. Prav po Petrovi zaslugi so postali mogočno drevo. Kako je Peter znal pridobivati, vzgajati, oblikovati in voditi te mlade ljudi! Nič mu ni bilo pretežko, čas zanj ni štel, napori tudi ne. Mladim voličem je bil kot oče in vzgojitelj, starejšim skavtom kot brat. Vsi so ga oboževali in mu predano sledili. Peter je imel čudovite organizatorske sposobnosti. Nekam zaupno smo gledali v bodočnost: v njem smo videli novega prosvetnega in kulturnega delavca, aktivista v političnem

Peter Spacapano lani za veliko noč v gozdu pod Matajurjem v Beneški Sloveniji

življenju naše slovenske skupnosti, gorečega apostola božjega ljudstva v goriški slovenski srenji.

Pa je imel Peter smisel tudi za kulturo. Veliko je bral, neprestano se izpopolnjeval. Bil je glasbeno in pevsko izobražen, nastopal je v naših zborih, na odru, na raznih prireditvah. Se se ga spominjamo, kako je letos sodeloval v »Hoji za pradednimi častniki«.

Bil je človek veselega srca; vir tega veselja mu je bilo njegovo versko pričanje. Bil je po značaju kristalno čist. Moč je zajemal iz zakramentov, prepričanje pa si oblikoval ob Kristusovem evangeliju. Zato si je našel stika tudi z idealno mladino onstran meje, z ognjiščarji. Ni čuda, da so bili tudi oni navzoči, ko smo ga pospremili na zadnji poti.

Neizmerno je ljubil gore. Slovenski Julijci so mu postali domači kot goriška zemlja. V gore je vodil svoje skavte na turbojenje, v gorah je našel novih nagibov za službo Bogu in dajanje bližnjemu.

Bil je pobudnik posebnega glasbenega ansambla, MI-NI-PE se je imenoval po treh njegovih članih: Mi(rko) Spacapano, Ni(ko) Klanjšček in on, Pe(ter). Vedno smo se razveselili nastopa teh treh zdravo razigranih fantov. V dvorano so prinašali sproščenost in smeh. Kako duhovito je znal Peter še na zadnji pustni prireditvi v Katoliškem domu pripraviti parafrazo Prešernove »Lepe Vide!«

In končno, Peter je bil odlični športnik. Pregovor starih Latincev: Zdrav duh v zdravem telesu, je v njem prišel v polni meri do izraza. Kot član športnega združenja »Olympia« je bil vsestransko aktiven: kot lahkoatlet, nogometaš in zlasti pri odbojki. Tudi tu je zapustil težko nadomestljivo praznino.

In ta Peter, človek izrednih sposobnosti, od Boga tako obdarjen in naši skupnosti tako potreben, nas je nekaj tednov pred matura, na sam praznik Gospodovega vnebohoda nenadoma zapustil. Nesmiselna prometna nesreča, ki jo je zakrivil lahko-mišelen nočni vozač, nam ga je na cesti blizu straziške brvi v Podgorici izrgala za vedno. Krepko srce se je do jutranjih ur 7. maja obupno upiralo smrti. A Petru se je življenje po nedoumljivih sklepih božje Previdnosti steklo. Skupaj z Gospodom je Peter doživel svoj osebni vnebohod. Živel je malo časa, a izpolnil mnogo let in dozorel za nebasa. Sel je zapest prostor, ki mu ga je njegov Učenik že imel pripravljenega.

Bliskovito je novica o Petrovi smrti zajela vse goriško mesto, objela vso deželno, prekoračila mejo in se širila v nedogled. Stmneli smo in nismo mogli verjeti. V očeh so se zrcalile solze. Z bridkosti v srcu smo se spraševali: »Ali Slovencem na Goriškem res ni dano, da bi si ohranili sposobne ljudi?« Dr. Janko Kralj, dr. Mirko Brumat, prof. Mirko Filej, da omenimo le nekatere, so odšli, ko smo jih najbolj potrebovali. In sedaj nas je zapustil spet eden od tistih, od katerih smo toliko pričakovali. Pa smo se kunalu streljili. Na preroka Izaija smo se spomnili, kateremu je Gospod govoril: »Vaše misli niso moje misli in vaša pota niso moja pota...« Danes, po Petrovem zmagovalnem odhodu, že počasi doumevamo, da Petrova smrt ni bila zaman: združil nas je kot nihče drug doslej, postal nam je v spodbudo, da njegovo delo nadaljujemo, kjer ga je bil on prisiljen prekiniti in zapustil nam je vzgled, ki nam bo istočasno v bodrilo in izpraševanje vesti.

POSMRTO POVELICANJE

Ne, Peter ni umrl zaman. To je dokazal tudi njegov pogreb. Saj sami nismo mogli verjeti svojim očem, ko smo prišli k pogrebni maši na Travniku v petek 8. maja popoldne. Cerkev nabitá polna, ljudje od blizu in daleč, osebe vseh prepričanj in načel, pa vsi združeni okrog Petrove krste. Nihče jih ni silil, da pridejo; sami so čutili, da morajo priti in se Petru zahvaliti za njegovo delo, vzgled in žrtev življenja.

Od tistega hipa dalje Petrova zadnja pot že ni bila pot smrti, temveč pot povelicanja, pot velikonočnega zmagovalca, resnična vstajenska procesija. Vse je bilo tako mogočno in ohrabrujoče: sv. maša in besede msgr. dr. Močnika v cerkvi, mehko potje združenih pevskih zborov na koru, zlasti ko so pretresljivo izrazili klic duše po Bogu: »K tebi, moj Bog«, pa špalir mladih skavtov ob krsti in končno krepka ramena tovarišev, ki so ga dvignili, da ga ponesejo v zadnji dom.

Reka vozil, ki je zalila Tržaško cesto, skoro ni imela konca. Mimoidoči so se začudeno spraševali, kdo je ta, ki mu ljudstvo izraža tako veličastno slovo. In ko se je vsa silna množica zbrala še enkrat na mirenškem pokopališču, se je Petrovo zmagovalstvo ponovilo.

Ob vhodu v grob ga je sprejel mirenški cerkveni zbor z vstajensko: »Jaz sem življenje in vstajenje«. Nato se je Peter ustavljal ob grobu, da se vrne v zemljo, iz katere je bil vzlet. Kar devet govornikov se je od njega poslovilo. Vsakdo je poudaril kaj iz njegovega življenja, kar je dalo vsebinsko njegovemu delu in oblikovalo njegovo osebnost. Prvi ga je pozdravil mali skavt Albin Calzi; za njim je spregovoril Petrov profesor dr. Rado Bednarik, prof. Mirko Sturm pa se je poslovil v imenu naših katoliških organizacij. Dr. Ninko Černic se mu je zahvalil v imenu športnega združenja »Olympia«. Deželni svetovalec dr. Drago Štoka je dodal svoje misli, sošolec Franc Mermolja pa je občuteno odkril svoja čustva ob izgubi dragega prijatelja. Govorili so še pokrajinski svetovalec dr. Martin Kranner, v imenu sošolcev iz Argentine bodoči misijonar lazarist bogoslovec Peter Opeka, ki sedaj študira v Ljubljani ter Vili Stegú, tudi iz Ljubljane v imenu slovenske krščanske skupnosti ter v imenu »Revije 2000«. Za zaključek je še moški pevski zbor »Mirko Filej« občuteno zapel »Vigred se povrne« in »Blagor mu«.

Nad Trnovskim gozdom se je razblinjala nevihta, v bližnjih grmih pa so prepevali slavčki. Zdelo se nam je, da hoče narava, to delo božjih rok, nam smrtnikom ob odprtem grobu dati zadnji nauk: življenje je prežeto neviht; padajo strele in lomijo ne samo drevesa, temveč tudi srca. A kdor veruje v Boga, doživi po grmenju v duši spokojnosti kot ga zna pričarati slavčkov spev.

To spokojnost občutimo sedaj mi, ki smo s Petrovimi starši in bratoma sodoživljali njihovo bolečino. Cutimo: Peter bo ostal med nami, njegov duh nas bo bodril, njegov vzgled plemenitil, njegova žrtev pa usposabljala za nadaljno delo. Hvaležni smo mu za vse, kar nam je v teh kratkih letih življenja dal, hvaležni smo staršem, ki so nam ga posredovali in velikodušno zopet Bogu darovali, hvaležni pa tudi Bogu, ki ga je že na zemlji poveljal in znova izpričal, da je dragocena smrt pravičnih v Gospodu.

Dragi Peter, ne pozabi na nas, posreduj za našo skupnost pri Bogu in stori nas vredne svoje velike žrtve. Počivaj v miru, starši in brata pa sprejmite iskreno sožalje od nas vseh, ki vas poznamo in smo te dni združeni z vami v vaši bridkosti pa tudi v upanju srečanja v posmrtnem življenju pri Bogu.

—Jk

Deželna uprava pripravlja zakon o varstvu naših otrok — do starosti 3 let — onih mater, ki hodijo na delo. Sicer pripravljata poseben zakon tudi osrednja vlada, vendar je smatrati deželno pobudo kot dopolnilno državnega zakona. Tako bo deželna uprava že letos namenila 500 milijonov lir za gradnjo in opremo otroških jasli. Iz tega zneska bodo lahko občinske in pokrajinske uprave prejele prispevke v višini do 30 odstotkov na priznane stroške za vsako tovrstno delo. Dežela bo lahko tudi prispevala pri odplačevanju najetih posojil tako, da bo prevzela kritje obresti v višini do 5 % za dobo do 20 let. Pričakujejo, da bo deželna uprava s tem novim zakonom omogočila ustanovitev kakih 40 otroških jasli v nekaj letih. Poleg tega bo uprava poskrbela tudi za prispevke, ki bodo omogočili vzdrževanje jasli in sicer do 80 % na priznane upravne stroške. Hvalevreden ukrep, katerega naj bi izkoristile slovenske občinske uprave in poskrbele za ustanovitev otroških jasli v delavskih okoljih za slovenske družine.

Deželni odbor je nedavno odobril razdelitev podpora na posamezne pokrajinske uprave za pomoč osebam, ki živijo v slabih gospodarskih razmerah. V ta namen je odobreno 500 milijonov lir kot izredno nakazilo za podporo ustanovam, ki nudijo potrebnim osebam materialno in socialno pomoč.

Na isti seji so odborniki odobrili nakazilo 735 milijonov lir za deželno gozdarsko podjetje, ki potrebuje gornji znesek za raziskavanja, nakup in razlastitev gozdnih površin, za zbiranje tehničnih in topografskih podatkov in dokumentacijo; svoj delež bo prejela tudi deželna žaga v Gorici za nabavo sodobnih strojev in opreme.

Inž. Janko Košir

Milan

Kot smo že povedali v našem listu, smo imeli Slovenci v Milanu svojo majniško pobožnost na prvo nedeljo v maju. Zapeli smo pred mašo litanije Matere božje, ki jih je na harmoniju spremljal g. Mugerli. Seveda tudi med mašo nismo pozabili na naše pesmi. Naslednja maša bo 1. nedeljo v juniju, tj. 7. junija ob petih popoldne, čeprav bo takrat že legalna ura. Ker bo ruska liturgija pomaknjena samo za pol ure, bomo imeli nekaj časa na razpolago za pevsko vajo pred mašo. Takrat se bomo tudi pomenili za novi prostor, cerkev in vse drugo, kar se tiče naše maše v Milanu.

Dne 10. maja so Blažičevi krstili prvorojenca Matijo v cerkvi sv. Pavla. Seveda sta malega najbolj vesela oče inž. Oskar in mati Tatjana roj. Suligoj. Lepše prav gotovo niso mogli praznovati materinskega dne. Botrovali so sorodniki iz Tržiča.

Letošnji goriški srebrnomašniki

Letos obhajamo 25-letnico, kar se je končala druga svetovna vojna. Ta jubilej obhaja vsak po svoje, kakor pač gleda na dogodke izpred 25 let. Med tistimi, ki imajo na one čase prav posebne spomine, so tudi tisti naši duhovniki, ki so maja 1945 bili posvečeni. Zanje je pomenilo posvečenje svojevrstno dogodivščino v vsakem oziru.

Tisto pomlad leta 1945 smo vsi pričakovali velikih dogodkov, saj je bilo vsem jasno, da se strašni časi druge svetovne vojne bližajo koncu. Toda kakšen bo konec? Kdo ga bo učakal? Tako so se spraševali tudi goriški bogoslovci, ki so tisto leto bili posebno številni v bogoslovju. Študirali so pač, kot jim je bilo mogoče med alarmi, lakoto, negotovimi novicami z bojišč in iz domačih krajev, med strahom in skrbmi. Po veliki noči je bilo že jasno, da je nacistična Nemčija s svojim naporom čisto pri koncu. Zato je vstajalo vprašanje, kdo bo zasedel Gorico in kako bo potem. Vedeli smo, da se z dveh strani bližajo našemu mestu, z vzhoda jugoslovanski partizani, z zahoda pa angloameriške armade. Kdo bo zasedel Gorico in kdo bo v njej vladal?

V tej negotovosti so pred časom zaključili pouk v bogoslovnem semenišču, precej bogoslovcem je pa ostalo vseeno v zavodu, ker je bilo tam varnejše kot drugod. Pa so prišli zadnji dnevi aprila, ko so se nemške in druge čete začele umikati skozi Corico v Italijo ali na sever. Tiste dni smo živeli v popolni negotovosti, čigava bo Gorica. Prvi dan maja so v naše mesto prišli partizani brez posebnih bojov, ker so se vsi njih nasprotniki prej umaknili preko Soče. Naslednje dni so prišle v mesto tudi zavezniške čete in se tu ustavile. Na deželo niso šle. Civilno oblast so pa zavezniški prepustili partizanom. Zato so tiste dni in še ves mesec maj bili dejanski gospodarji v Gorici partizani. Ti so vpleljali svojo oblast, kakor so si jo že dolgo prej zamislili. Eno prvih njihovih dejanj je bil obračun z nasprotniki, resničnimi in umišljenimi. Tako je znano, da so imeli za sebi nasprotnega tudi tedanjega nadškofa msgr. Karla Margottija, ni pa gotovo, ali zato ker je bil Italijan ali ker so res mislili, da je bil njihov politični nasprotnik. Zato so, če se ne motim, dne 5. maja nadškofa Margottija aretirali in ga imeli v hišnem zaporu v Coroninijevi

vili v drevoredu XX. septembra. Čez teden dni so ga izgnali iz Gorice in nadškof se je zatekel v Videm.

V času ko je bil msgr. Margotti v Coroninijevi vili in se ni vedelo, kaj mislijo z njim jugoslovanske oblasti, so goriški diakoni iz četrtega letnika čakali na posvečenje, kajti določeno je bilo, da bo posvečenje prav tiste dni. Toda brez škofa ni posvečenja. Kaj narediti v takšni negotovosti? Bogoslovci se kmalu znajdejo. Dobijo zvezo s škofom in ga prosijo, da jim izda dovoljenje, da jih sme posvetiti kak drug škof. Nadškof Margotti je tako res napravil; dal je vsem diakonom iz četrtega letnika pismo, da jih sme posvetiti kak drug škof.

Tu se začena drugi del dogodivščin. V tistih razmerah je bilo treba iti ven iz Gorice v Italijo do kakega škofa, da jih posveti. Najbližji škof je bil v Vidmu. Torej pojdemo v Videm! So si rekli goriški diakoni. Najbolj pogumna sta bila Joško Stanta in Branko Rudež, ki sta se predstavila nadškofu Nogari v Vidmu že 8. maja. Naslednji dan ju je nadškof Nogara v svoji škofijski kapeli tudi res posvetil. Po posvečenju je bilo treba zopet domov, g. Stanta v Standrež, g. Branko Rudež pa v Gorico. Vse je šlo po sreči. Tako je mogel g. Joško imeti novo mašo v Standrežu, g. Branko Rudež pa 20. maja v Slavini na Pivki.

Njun vzgled je opogumil še tri druge diakone, da so se podali v Videm; bili so Jožef Chinchella, sedaj dekan v Gradiški, in Luciano Moschion, sedaj župnik v San Vito al Torre. Oba sta bila posvečena v Vidmu dne 14. maja, Franc Gantar, sedanjí župnik v Sebeljah, pa 19. maja.

Letošnji srebrnomašniki so torej doživeli res pravo odisejo, da so prišli do mašniškega posvečenja. Zato se bodo Bogu in Mariji na poseben način zahvalili na Sveti gori dne 14. maja, ko se bodo tam zbrali vsi mašniki skupaj s sošolci, ki so izstopili iz semenišča in si izbrali drugačne poklice. Med temi naj omenimo dr. Zorka Hareja in dr. Draga Gantarja, ki sedaj oba živita in delata v Trstu.

Poznejša življenjska pot srebrnomašnikov je bila nekoliko bolj mirna. G. Joško Stanta je bil najprej v Idriji, nato pa v Dornberku, kjer je pomagal tedaj že bolehnemu župniku Jožefu Godniču. Zatem je šel za župnega upravitelja v Velike Zablje. Od tu se je leta 1955 vrnil v Italijo, ker je ohranil italijansko državljanstvo, ter prevzel dušno oskrbo v Jamljah in Dolu, kjer deluje še danes. V Jamljah je zgradil novo župnišče v precejšnji meri z lastnim delom. Poleg tega poučuje verouk na raznih slovenskih šolah: v Ruppi, v Jazbinah in na Plešivem.

G. Branko Rudež je bil najprej za kaplana pri Sv. Ignaciju na Travniku, nato je šel v Miren pomagat dekanu Oskarju Pahorju. Od tam je šel v Stomaž, nato v Vrhopolje, kjer župnikuje še danes. Poleg tega poučuje v malem semenišču v Vipavi.

Vsem letošnjim srebrnomašnikom naše čestitke in voščila za še dolgo in plodovito delo med božjim ljudstvom.

(r+r)

Žlahtno seme

(OB GROBU PETRA SPACAPANANA)

Razbohotil se je v polju cvet, ves svetel od sonca in sinjine: samorastnik silil je v višine — vanj je plamen božji bil ujet.

Pa je v tih, jasni majski noči stopil smrtni angel preko trat in obral v poljani ta zaklad... Rdeček zvezel to noč je breg ob Soči.

Zlahtno seme v zemlji bo domači iz resnice in ljubezni vzkliklo, s sokom svojim mladje prepojilo.

Z mladjem bodo novih brazd orači, vsi za svetle cilje posvečeni, peli: »Hvala Ti, Blagoslovljeni!«

LJUBKA SORLI

SLOVENCİ V RIMU

Le malo se zve o nas v Rimu. Pa je prav, da povemo, kako smo praznovali zadnjo nedeljo v aprilu; saj je znano, da imamo slovensko mašo v ulici Botteghe Oscure pri sestrah vsako zadnjo nedeljo ob 4.30 popoldne. V aprilu pa smo imeli lepo novo mašo, pravzaprav ponovitev naše, ker je bil novomašnik posvečen letos 1. marca. Gospod je salezijanec, po imenu Lojze Krotec, doma pri Vinici v Beli krajini. Star je sedaj 28 let in pripada vzhodnemu obredu. Zato je tudi nova maša bila v vzhodnem ukrajinskem obredu, le glavne molitve kot slava, vera, očenaš, berilo in evangelij so bile sloven-

ske. Liturgijo je spremljal ukrajinski mladinski zbor, ki ga vodi novomašnik sam. K sv. obhajilu pod obema podoba ma pristopila vrsta ljudi kot tudi za novomašni blagoslov.

Dali pa so ukrajinski bratje še več: po maši so nastopili v dvorani s koncertom ukrajinskih pesmi in tudi zaplesali so lepe narodne plesse. Vedeti moramo, da so že prej sodelovali pri ukrajinski liturgiji, saj je bila na ta dan njihova velika noč. Kot da ne bi bili utrujeni, se je zdelo. Zato so jih navzoči nagradili z burnim ploskanjem. Vsem bo lepí večer ostal še dolgo v spominu.

Ob smrti dr. Andreja Gosarja Proslava osnovnih šol v Kulturnem domu

Univ. prof. dr. Andrej Gosar je umrl v Ljubljani 21. aprila 1970. Javnost je bila o tem obveščena preko »Dela« 23. aprila, ko je bila objavljena osmrtnica družine Gosar. Pogreb je bil določen za naslednji dan, 24. aprila ob 16. uri. Rektor ljubljanske univerze prof. dr. ing. Roman Modic pa je zvedel za smrt šele 24. aprila in tako je razumljivo, da so njegovo osmrtnico lahko objavili šele 25. aprila.

Ob tej »Zalostni vesti« — tako namreč stoji zapisano v osmrtnici rektorja ljubljanske univerze — sem se spomnil neke druge svojevrstne osmrtnice. Prof. Mihajlo Marković iz Beograda, eden najbolj pomembnih marksističnih filozofov Jugoslavije, je že leta 1960 v italijanski reviji »Il Protagora« (no. 7, februar 1960), v članku »La filosofia jugoslava contemporanea«, ugotovil sledeče: »Le personalità di magior rilievo della filosofia jugoslava prebellica — Petronijević a Belgrado, Bazala a Zagabria e Weber a Lubiana — sono morti.« Pa France Weber še vedno živi. Seveda, moral je biti tiho kakor v grobu, in ker je to bil, ga je daljni »kolega« v svojem učenem članku tudi zares lahko pokopal. Po zaslugi Slovencev! Gosar je bil tudi že dolgo »mrtev«; rektorjev »post festum« ni prišel samo najmanj dva dni prepozno, temveč dve desetletji. Zgleda, da smo narod, ki pozna posebno vrsto bivanja — bivanja živih mrtvecev. Nekje res nekaj smrdi — vendar tokrat ne pri »mrtvecih«, temveč v družbi, ki je iznašla to vrsto bivanja.

»Zalostna vest« in »trajen spomin«, če sta iskrena, nalagata ljubljanski univerzi dolžnost, da spregovori vsaj »ob grobu«, kdo je bil ANDREJ GOSAR. Taka je navada v kulturnem svetu! Taka je navada tudi v Ljubljani, seveda, če je bil umrl »na pravi strani«. Slovenski narod pa je samo eden — in majhen je. Vsak Slovenec, živ in mrtev, po svojih delih nekaj pomeni. Nikar si ne domišljajmo, da smo začeli živeti šele po letu 1945 in da bodo samo od tega lahko živeli tudi prihodnji rodovi.

Slovenski dom, ki je še vedno »porušen in podrt«, bo stal trdno samo takrat, ko bodo vsa pretekla dela Slovencev služila kot temelji in ko bodo vsi današnji in bodoči Slovenci lahko sodelovali pri ureditvi in nadaljnjem urejanju doma. Trajen spomin je — to. Je nekaj živega. Delo naših prednikov deluje v nas in bo delovalo preko nas za bodoče rodove. Če je torej narod živ organizem, v katerem se pretaka kri vseh preteklih rodov, kako mu moramo torej, če smo še pri zdravi pameti, prerezati žile tam in tedaj, kjer in kadar se nam zdi. To počenjanje je nekaj pošastnega. Pri tem si iz strahu pred živimi mrtveci eni mašijo ušesa in usta, drugi bežijo v široki svet in tretji si jemljejo življenje. In potem se še nekdo najde med nami, ki se sprašuje, »kako je (to) mogoče«.

Zalostno je, in to je res lahko žalost nas vseh, da so te vrstice morale biti napisane v slovenskem prostoru in v današnjem času — ob smrti univ. profesorja dr. Andreja Gosarja. Profesor Gosar je za služil iskreno priznanje za svoje delo. Za delo, ki je bilo opravljeno že pred petindvajsetimi leti. Za delo, ki že četrstoletja čaka na slovenskem idejnem pokopališču — na vstajenje. Le tedaj ne bo »trajen spomin« samo beseda.

L. V.

* * *

Dr. Andrej Gosar je umrl v 83. letu starosti. Ob grobu se je poslovil od njega

sam ljubljanski nadškof in metropolit dr. Jožef Pogačnik. Med drugim je dejal: »Umrl je vzoren krščanski mož, oče številne družine, idealen lik svoječasnega katoliškega javnega delavca laika. Njegov zgled molitve, resničnega katoliškega mišljenja in ravnanja bomo pogrešali, ko prav danes tako manjka vzorov, ob katerih naj bi se tavajoča mladina gledovala.«

Dr. Gosar se je rodil 30. novembra 1887 v obrtniški družini v Dol. Logatcu. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, šel za nekaj časa v službo k železnici, študiral na Dunaju pravo in tam iz prava doktoriral.

Po ustanovitvi narodne države l. 1918 je delal pri narodni vladi v Ljubljani kot poverjenik za socialno skrbstvo. Nato je bil veliko let poslanec in nekaj časa tudi minister za socialno politiko v Beogradu. Ko se je umaknil iz aktivne politike, je postal profesor sociologije na ljubljanski univerzi.

Gosar je bil zelo ploden publicist. Sodeloval je pri številnih katoliških listih in revijah; »Socialni misli« je bil tudi sourednik. Pisal je predvsem o socialnih vprašanjih, o gospodarstvu, združništvu in socializaciji. Kot strokovnjak je napisal več samostojnih del; največje njegovo delo »Za nov družabni red« je izdala Mohorjeva družba v dveh zajetnih zvezkih. Hotel je izdelati natančen program krščanskega socializma. Bil je poleg Aleša Ušeničnika največji slovenski sociolog.

Med zadnjo vojno so ga Nemci odpeljali v Dachau, kjer se je po pričevanju sojetnikov odlikoval v pobožnosti celo pred duhovniki.

Po vojni je hodil vsak dan dopoldne k maši v stolnico, popoldne pa je prihajal znova, da bi v tihoti in zbranosti častil sv. Rešnje Telo. Ko je onemogel in ni zmogel več tako dolge poti, je hodil k uršulinkam ali v domačo župnijo Trnovo. Ob osemdesetletnici ga je papež odlikoval za zvestobo Cerkvii z redom zaslug za Cerkev in papeža.

V družini je bilo osem otrok. Najstarejši sin Pavel je hotel postati duhovnik, a je kot jezuit umrl, preden je dosegel svoj poklic, postal pa je duhovnik sin Anton (deluje v Argentini), ena izmed hčera je redovnica na Dunaju. Iz takih družin prihajajo duhovniški in redovniški poklici.

V soboto je bila v nabito polni dvorani Kulturnega doma osrednja proslava, ki so jo priredile osnovne šole ob 25-letnici obnove slovenskega šolstva na Tržaškem.

Malokdaj je bilo v Kulturnem domu toliko ljudi, saj bi jih več sploh ne moglo biti. Ob polno zasedenih sedežih je stalo še vse polno otrok in staršev. Pa so vsi tudi radi stali, saj ne pomnimo, da bi naše osnovne šole organizirale tako lepo in pestro prireditev, na kateri so prišle do izraza požrtvovalnost naših učiteljev in sposobnosti naših otrok.

Proslave so se udeležili tudi predstavniki šolskih oblasti, prosvetnih organizacij, političnih strank, med katerimi smo opazili poslanca A. Škerka, deželnega svetovalca dr. D. Stoko, škofovega vikarja dr. L. Škerla in druge.

Slavnostni govor je imela učiteljica Viktorija Skok, ki je podala zgodovinski preizkus razvoja naših tukajšnjih šol. Ob koncu je povabila starše, naj sodelujejo s šolo, saj se vsi zavedamo, kako važno vlogo ima prav šola pri oblikovanju značaja naših otrok.

Spored se je pričel z nastopom pevskega zbora šol opasnega didaktičnega ravnateljstva. Slišali smo pesmi »Gor čez

jezero«, »Jaz bi rad vedel« in »Na širnem Primorju«. Nato so nastopili učenci iz šole pri Sv. Francišku s prizorčkom o trpljenju v Rižarni in drugih taboriščih pod naslovom »Bile so poletne noči človeških sanj«, ki ga je napisal nalašč za to prireditev Sergij Verč. Učenki Sonja in Damijana iz dolinske šole sta rajali na temo Kajuhove pesmi »Bosa pojdiva, dekle, obsorej«. Učenci od Sv. Ivana in iz Rojana so zborno deklamirali Kosovelovi »Starka za vasjo« in »Pesem s Krasa«. Pevski zbor osnovne šole »A. Sirk« iz Sv. Križa je nato zapel »Svetokriško«, ki jo je nalašč za to priliko napisal pesnik prof. Vinko Beličič, uglasbil pa tudi za to priliko dr. Zorko Harej. Učenci od Sv. Jakobša so podali prizorček »Jutri bomo drugačni«, učenke iz Ricmanj pa so rajale »Čvetke zaspanke«. Mavhinjska šola je pripravila prizorček »Domovina, oče, zemlja«. Pred odmorom je nastopil še zbor šole iz ulice Donadoni z Orffovim instrumentarijem. Po odmoru pa so najprej nastopili učenci iz Domja ter prikazali zgodovino njihove šole, učenci iz Zgonika pa so ob spremljavi harmonike rajali. Boljanski otroci so prikazali tradicionalno veselje fantov pod mlajem in zapeli bo-

ljusko himno »Barčica«. Sledilo je petje združenih pevskih zborov šol iz Skednja, od Sv. Ane in od Sv. Franciška. Učenci iz katinarske šole so zaigrali prizorček »Naša kuhinja se jezi«, skedenjski otroci so podali dramatizacijo Zupančičeve pesmi »Ciciban in čebela«, nato so zarajali repentabrski učenci in končno so stopili na oder pred svoje starše in učitelje otroci vseh šol in skupno zapeli vrsto narodnih. — Posamezne prizore je povezovala učiteljica Nerina Svab.

Iz Jugoslavije

Slovenski komisariat sester sv. Križa

Od redovniške province družbe sester sv. Križa se je po odloku Sv. Sedeža dne 3. marca osnoval komisariat za Slovenijo, ki bo odslej naravnost odvisen od matere hiše v Ingobohlu v Švici. Doslej so te redovnice pripadale hrvaški provinci v Djakovem.

Nova hrvaška nadškofija

Reško-senjska nadškofija in metropolija je bila slovesno razglašena 9. in 10. maja z velikimi proslavami na Reki in Trsatu. V soboto, 9. maja pop. je bil v stolnici sv. Vida na Reki ustoličen novi nadškof in metropolit dr. Burič. Cerkvenemu opravilu je sledil koncert. Glavna proslava je bila 10. maja na Trsatu. Pod novo metropolijo spadajo pazinska, krška in senjska škofija.

Versko življenje v Zagrebu

V Zagrebu obiskuje nedeljsko sv. mašo enajst odstotkov vseh katoličanov. Verouk obiskuje 18 odstotkov otrok, ki hodijo v osnovne šole, štirje odstotki srednješolcev ter pet odstotkov višješolcev in akademikov.

Kanonizacija prvega svetnika iz Jugoslavije

21. junija bo sv. oče razglasil v cerkvi sv. Petra prvega svetnika iz Jugoslavije. Pri slovesnostih bodo pod vodstvom škofa dr. Pogačnika, dr. Drževiča in dr. Jenka nastopili Slovenci kot posebna skupina. Jugoslovanski škofje so izdali posebno izjavo, v kateri poudarjajo, da bo imelo vse slavje ob kanonizaciji blaženega Taveliča le verski značaj. »Glas koncila« iz Zagreba poroča, da je šel v Rim šibeniški škof dr. Amerić prav po naročilu jugoslovanske škofovske konference in to z namenom, da zagotovi verski značaj vsej svečanosti in da bodo to občutile tudi vse napovedane romarske skupine iz Jugoslavije.

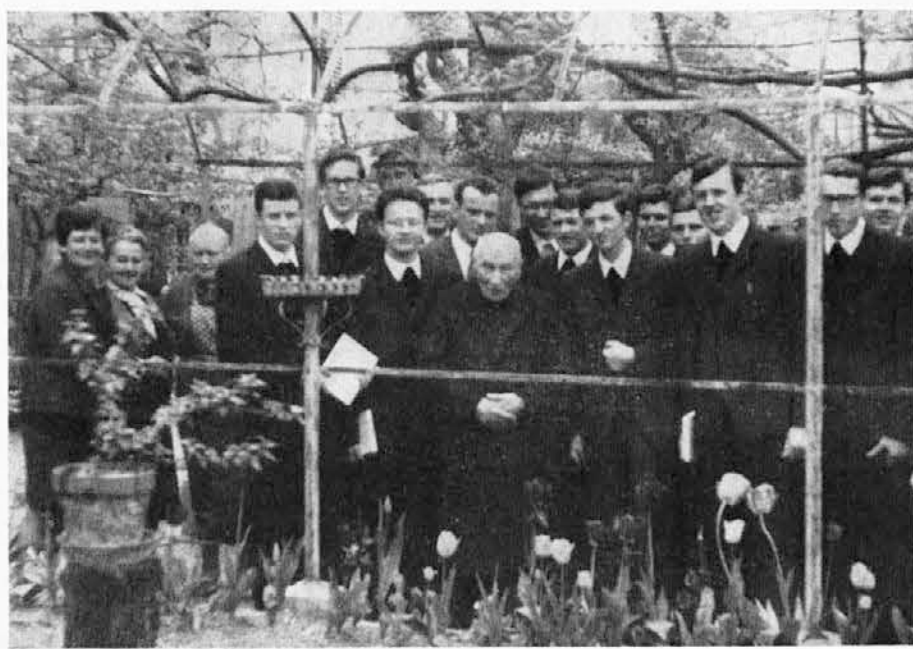
Nova hrvaška salezijanska pokrajina

Vrhovni predstojnik salezijancev je 6. aprila letos ustanovil novo provinco za hrvaško jezikovno področje s sedežem v Zagrebu in za njenega provinciala imenoval dr. Nikola Pavičiča. Za Slovenijo in diasporo na jugu Jugoslavije ostane še nadalje salezijanski inšpektorat sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Albanci v Jugoslaviji imajo svoj verski list

Katoliški Albanci v Jugoslaviji so pred kratkim prejeli prvo številko novega verskega lista »Drita«, ki izhaja v Prizrenu.

R. K.

Ljubljanski bogoslovci na obisku pri msgr. dr. Jakobu Ukmarju v Skednju 26. aprila

† LUCIJAN KRAJNIK

Pogrebna svečanost po pokojnem kredskem župniku Lucijanu Krajniku, ki se je izvršila v nedeljo 10. t. m. ob 16. uri v svotelujski cerkvi, je izzvenela v velikonočno alelujo povelčanega vstajenja. Beli mašni plašč, molitev gloriole, velikonočni odpevi po berilih in še zlasti topli škofov govor, ki je v pokojnikovi osebi in v njegovi življenjski usodi prikazal upodobitev samega Kristusa, so naredili izreden vtis na duhovnike in vernike, ki so se udeležili pogreba. Solze iskrenega žalovanja nad izgubo duhovnika, ki je bil v najbolj plodoviti dobi svojega apostolskega poslanstva, niso zaorale v duše čustva topega brezupa, pač pa tolažilno zavest, da je pokojnik že dospel domov v nebesa, kjer bo v Kristusu molil za svoje ljudstvo.

Rodil se je pok. Lucijan Krajnik dne 12. decembra 1918 v Mostu na Soči kot sin preproste, a vzgledne kmečke družine. Srednješolske in bogoslovne študije je dokončal v Gorici, kjer je bil posvečen v duhovnika dne 30. maja 1942. Nadškof Margotti ga je brž poslal v dušno pastir-

stvo, sprva kot kaplana v Bovec (1942-45) in nato za župnega upravitelja v Sočo. Leta 1949 je bil premeščen v Kobariški kot, in sicer spočetka kot župni upravitelj v Sedlu s soupravo Borjane, in zatem, leta 1968, kot župni upravitelj v Kredu prav tako s soupravo borjanske župnije.

Kobariškemu kotu je posvetil največji del svojega življenja. Z vso gorečnostjo se je zavzemal za krščansko vzgojo in krepostno življenje zaupanih mu vernikov. S svojo domačo, odprto in iskreno besedo si je osvojil srca vseh. Živeti med svojim ljudstvom, vzgajati ga za Boga, z njim trpeti in ga usmerjati k večnostnim ciljem, to je bil smisel in smoter njegovega življenja.

Dne 24. septembra 1969 je na povratku s pogreba Petra Likarja, upokojenega župnika na Gorah nad Idrijo, postal skupno s še tremi duhovnimi sobratji žrtev težke avtomobilske nesreče. Breginjski župnik France Drole je bil na mestu mrtev, ostali trije pa so bili težko ranjeni, med njimi najhuje pok. Krajnik, preneseni v bolni-

co v Sempeter. Tu je pokojni z Jobovo potrpežljivostjo in občudovanja vredno vdanostjo prenašal nepopisno trpljenje, dobesedno priklenjen na posteljo. Prestal je več nevarnih operacij, končno pa je ošibljeni organizem odpovedal. Umrl je v petek 8. maja. Prenesli so ga na rodni dom v Most na Soči, od koder se je razvil veličasten pogreb v domačo cerkev in nato na pokopališče, kjer zdaj počiva ob svojih starših.

Pogreba se je udeležila mogočna množica, ki je prihitala s Tolminskega in iz Kobariškega, zelo številni duhovniki z vse Primorske administrature s škofom dr. Jenkom na čelu, pa tudi iz Ljubljane, iz Gorice in Slovenske Benečije. Zelo prisrčno se je v cerkvi poslovil od pokojnika sovaščan in sošolec g. Jožko Kragelj, na pokopališču pa kobariški g. dekan, g. Miklavčič iz Ljubljane ter ena izmed njegovih učenk. Naj bo Bog bogat plačnik svojemu zvestemu služabniku Lučku Krajniku! Počivaj v miru!

živelo kaj naših ljudi.

Revijo sem tiskal sprva v tiskarni Poligota, kjer je bil stavec Stanko Baretto, tržaški Slovenec, velik narodnjak, tudi predsednik slovenskega šolskega odbora na Paternalu, tipograf pa Jožko Ivanič, mlad fant, ki ga je v to stroko vpeljal nepozabni Prekmurec Andrej Lah.

Pozneje so Baretto, Paškulin in Ferfolja ustanovili lastno tiskarno »Córdoba« in sem revijo tudi jaz prenesel k njim, kjer je izhajala ves čas mojega uredništva.

Poleg tega sem pa bil »odgovorni urednik« Slovenskega lista v času, ko je bilo treba kriti naša ledja pred oznako simpatij s komunizmom. Tudi v tistem tedniku je izšlo mnogo mojih črtic in slik iz življenja, nabranih med mojimi obiski med Slovenci na mojih dušnopastirskih potovanjih.

Največja naklada »Duhovnega življenja« pod mojim vodstvom je dosegla dva tisoč izvodov.

PRVA SLOVENSKA NOVA MASA V ARGENTINI

Salezijanci so pripeljali iz Evrope v

Čile in Argentino tudi svoje klerike, ki so potem tu nadaljevali svoje študije. Med temi je bil tudi Vladimir Zmet, že od leta 1931 v deželi, katerega sem jaz dobil v Ramos Mejiji že v bogoslovju, ki ga je leta 1938 dokončal. Njegovi sorodniki so živeli v Kranju, toda njegovi mladi spomini so bili vipavski iz Vitovelj. Tako so naši Primorci z veseljem sprejeli misel, da se novomašniku pripravi tudi primerna novomašna slovesnost.

Kaj je bilo v Sloveniji pač bolj veličastno kot nova masa! Tudi tukaj smo hoteli praznovati primerno ta edinstveni dogodek, prvo slovensko novo mašo v Argentini.

Na Avenidi del Campo smo po naših najboljših možnostih pripravili ta izredni dogodek, tako v duhovnem kakor tudi v materialnem oziru. Jože Suban, zaveden slovenski in katoliški mož, je sprejel čast novomašnega botra, »padrino« kot je v Argentini navada. Naše kuharice in pekavke so poskrbele za vse potrebno za primerno kosilo.

»Duhovno življenje« je bilo v februarjski

številki celo posvečeno temu velikemu dogodku.

Vse, kar je bilo slovenskega in vernega ter narodno zavednega, se je zbralo tisto nedeljo na Avenidi del Campo.

Po maši je bil obed in popoldne še slovesne večerice in nadaljevanje veselega omizja za tiste, ki v jutranjih urah niso mogli priti.

Naslednjo nedeljo smo pa novo mašo ponovili tudi na Avellanedi med Prekmurci, ki so tudi vse prav tako napravili, kot je bilo prejšnji teden na Paternalu v gostilni, ki je nosila napis »Slovenski bar«.

Pozneje smo imeli še novomašne slovesnosti za salezijanske duhovnike, ki so bili posvečeni v Čilu: Šnurer, ki smo mu pripravili ponovitev nove maše poleg na Avellanedi tudi v Berissu, kjer sta živila njegov brat in sestra.

Naslednji dve leti je spet prišel k nam en prekmurški rojak, posvečen v Čilu, Aleksander Horvat. Tudi on je imel novomašno slovesnost na Avellanedi, kjer so živeli nekateri od njegovih sorodnikov. Tudi obisk salezijanskega misijonarja

Ludvika Perniška je pomenil za nas veliko slovesnost. Ta rojak, doma iz Radeč pri Zidanem mostu, je bil misijonar med Indijanci v Neuquenu. Poznal je vse Indijance tiste obširne pokrajine. Med njimi je odkril tudi znamenitega Beningerja, tudi Slovenca, ki je bil diplomiran inženir, a je živel med Indijanci kot strokovnjak za njihove narodne posebnosti. Ta p. Ludvik Pernišek nas je torej obiskal leta 1941 in smo mu pripravili izredno počastitev, ki je plemenitega moža ganila do solz.

BIRMA BO

V globokem spominu hranimo odrasli iz mladosti spomin na sveto birmo. Kaj pa naši otroci? Ali ne bi mogli imeti birme kot smo jo imeli doma?

Slovesnost prvega sv. obhajila smo imeli vsako leto. Priporočal sem, naj se otroci pripravijo vsak v svoji fari, naslednjo nedeljo pa smo imeli »drugo« sveto obhajilo in prvo za tiste, ki so bili tako naši, da sem jih jaz pripravil na prvo srečanje z Jezusom.

(Se bo nadaljevalo)

† Msgr. Janez Hladnik

77 V SLUŽBI CERKVE IN NARODA

(SPOMINI)

Z letom 1938 je spet prevzel vodstvo g. Kastelic, ki je v tem novem zagonu izdal šest številok do meseca junija, nakar mi je sporočil, da on ne bo več nadaljeval tega dela. Toliko denarja, kot ga je on potrošil z izdajanjem zares prelepih mesečnih izdanj, ni bilo mogoče zbrati. Jaz sem vedno bil za bolj skromno mesečno obliko. Slednjič je ostalo pri mojem in g. Kastelic je v letu 1938 prepustil uredništvo in upravo mojim rokam.

Zre prejem začel leta 1937 z objavljanjem mojih potopisov po Argentini, ki so postali najbolj zanimivi del »Duhovnega življenja«. Vsako leto sem napravil eno ali dve potovanji po notranjosti države ali pa tudi izven dežele. Potopisi so se nadaljevali kar čez vse leto. Tako so bralci revije spoznali vso Argentino, koder je

Stavka na slovenskih šolah

V sredo, 13. maja je bila splošna stavka na vseh slovenskih šolah na Tržaškem in Goriškem. Šolniki so proglasili stavko iz razlogov, ki jih je navedel šolski sindikat v sledečem proglesu:

Sindikat slovenskih šolnikov v Gorici proglašuje skupno s Sindikatom slovenske šole v Trstiu enodnevno stavko dne 13. maja 1970.

Globoko razočaran in ogorčen nad zavlačevanjem z izvajanjem zakona št. 1012 od 19. julija 1961 ter upoštevanje, da niso bili slovenski šolniki deležni številnih ugodnosti, ki so jih bili svojčas deležni italijanski stanovski kolegi in da so šole nemške in francoske narodnostne skupnosti že zdavnaj dosegle popolno pravno in ekonomsko ureditev, odločno protestira proti taki grobi diskriminaciji in zahteva:

1. da se začne končno izvajati ustanovni zakon za slovenske srednje šole;
2. da se takoj uredi ekonomski in pravni položaj slovenskih šolnikov, ki so po dvajsetih in več letih službovanja še ved-

no začetniki;

3. da se prizna vsem slovenskim šolnikom retroaktivnost v službovanju;

4. da se razpišejo nemudoma izredne habilitacije in natečaji z vsemi olajšavami, ki so jih bili deležni kolegi na šolah z italijanskim učnim jezikom;

5. da se nemudoma uredijo z zakonskimi določbami vodstvena in upravna mesta na slovenskih šolah;

6. da se vladne in šolske oblasti zavamejo pri parlamentarni prosvetni komisiji, da bi ta končno izglasovala predloženi zakonski osnutek za slovenske šole in slovenske šolnike;

7. da se priznajo slovenskim sindikalnim šolskim organizacijam iste pravice kot sorodnim italijanskim;

8. da se šolnikom, ki nimajo ustrezne diplome in ki se že dvajset let trtjujejo za slovensko šolo zagotovi redno službovanje in da se jim v primeru odpusta izplača odpravnina sorazmerno z leti službovanja.

Še o občinskih volitvah na Koroškem

Medtem ko koroški Slovenci pri deželno-zbornskih volitvah niso vložili samostojne liste, so nastopili pri občinskih volitvah 26. aprila v mnogih občinah z lastnimi listami. Samostojno so nastopili v občinah Ledince, St. Jakob v Rožu, Rožek, Sele, v Smarjeti v Rožu, Škofičah, v Slovenjem Plajberku, v Hodišah, na Bistrici v Rožu, v Kotmari vesi, v Pliberku, v Globasnici, v Zitari vesi, na Suhu, v Škocijanu, na Bistrici v Podjuni in v Dobrli vesi. V vseh teh občinah so kandidirali Slovenci tudi pri zadnjih občinskih volitvah, poleg tega tedaj tudi še v občinah: Bekštajn, Svetna ves in Galičija. V ostalih občinah pa so podprli Slovenci njim politično in svetovonazorno sorodne stranke, medtem ko je bila vložena v Logi vesi po tamkajšnjem občinskem uradniku, rojaku Stanku Čerčiču, nadstrankarska lista, s katero je nosilec liste uspešno prodril.

Posebno dobro so se odrezali Slovenci v pliberški občini, kjer je spet kandidiral kot nosilec liste dolgoletni podžupan Mirko Kumer. V preteklih šestih letih se je uspešno zavzemal s svojimi občinskimi močmi za blagor vseh občanov, kar so mu ti sedaj poplačali tako, da so še v večji meri glasovali zanj kot leta 1964. Medtem ko je bilo oddanih v tej občini za slovensko listo pri zadnjih občinskih volitvah 415 glasov, je glasovalo tokrat za slovensko listo 471 oseb. Tako se je zvišalo tudi število slovenskih občinskih odbornikov od 3 na 4. V tej občini imajo sedaj socialisti 8 odbornikov, Avstrijska ljudska stranka pa 5. En mandat so na novo dosegli Slovenci v Dobrli vesi in na Suhu, kjer se jim zadnjič kljub lastni kandidaturi ni posrečilo doseči zadostnega števila glasov za odborniško mesto. Za en mandat so napredovali Slovenci tudi v Zitari vesi.

V marsikateri občini pa so Slovenci številčno nazadeli. Po en mandat so zgubili v sledečih občinah: v Rožeku, v Hodišah, v Kotmari vesi — kjer v občinskem odboru ne bodo več zastopani —, v Globasnici, v Škocijanu in na Bistrici nad Pliberkom.

Naravnost porazni pa so bili izidi v občinah Sele, Globasnica in v St. Jakobu v Rožu. Medtem ko so potrebovali levičarji v Selah leta 1964 pri izvolitvi župana še pomoč katoliško usmerjenih Slovencev, so napredovali sedaj tako, da bodo izvolili župana s svojimi ljudmi. Socialisti imajo sedaj v selskem občinskem odboru šest zastopnikov, na Krščansko stranko pa sta prišla le še dva mandata. Podoben je primer v Globasnici. V St. Jakobu pa so zgubili Slovenci dva mandata ter jih bo zastopal le še en predstavnik.

ZA KMETOVALCE

Za boljše poznavanje sredstev za varstvo rastlin

Na zavojčkih in steklenicah, ki vsebujejo sredstva proti boleznim in škodljivcem na rastlinah, najdemo glavne podatke o vsebini in navodila o uporabi pripomočka. Pri tem pogosto naletimo na izraze, ki so novi in zato marsikomu nerazumljivi, posebno kadar so v tujem jeziku. Zato bo koristno, če si jih ogledamo in spoznamo njihov pomen.

Na ovoju je najbolj vidno tovarniško ime izdelka. Kmalu nato zasledimo izraze, ki nam povedo, v kakšni obliki je izdelano dotično sredstvo in tako najdemo sledeče besede:

— suh prah (polvere secca) pomeni, da

je sredstvo izdelano v prahu in da se tudi uporablja v prahu. Tako sredstvo imenujemo prašilo in ga rabimo za prašenje z mehkom ali prašilniki;

— močljiv prah (polvere bagnabile) pomeni, da je pripravek izdelan v prahu, dočim ga za uporabo moramo raztopiti v vodi. Pri mešanju z vodo je važno, da odtehtani količini le počasi in po malem dodajamo vode med neprestanim mešanjem. Le tako se prah popolnoma razpusti in se ne tvori grudice, ki bi mašile škropilno napravo. Včasih je tak prah mikroniziran (p. b. micronizzata), kar pomeni, da je tak prah izredno droben in se zato zelo dobro razprši v vodi ter se ne useda v tekočini;

— topljiv prah (polvere solubile) pomeni, da je izdelek v prahu, dočim ga za uporabo raztopimo v vodi. Kakšna je razlika med močljivim in topljivim prahom? Močljiv prah se v vodi le razprši, raztepe in če drobci niso dovolj drobni, se zgodi, da se začno usedati, kar ovira pravilno

V četrtek, 21. maja ob 21. uri bo v kino dvorani v SKEDNJU nastopil

PEVSKI ZBOR GIMNAZIJE IZ BREŽIC V SLOVENIJI

Predstavilo se bo sto pevcev in pevk.

Škropljenje. Topljiv prah pa se v vodi zlahkoto in popolnoma raztopi — kot sladkor v vodi — in ne pušča nobene usedline;

— raztopina (soluzione) je tekočina in v njej raztopljeno antiparazitarno sredstvo. Nekatere raztopine so že pripravljene za uporabo, večino pa je treba prej razredčiti z vodo; mešanje z vodo je zelo enostavno;

— emulzija (emulsione) je več ali manj gosta tekočina, ki navadno vsebuje mineralno olje in v njem raztopljene ali razpršene aktivne snovi. Te aktivne snovi namreč niso topljive v vodi, dočim se v olju topijo ali vsaj dobro razpršijo. Za uporabo je treba emulzijo razredčiti z vodo tako previdno kot močljiv prah;

— emulzivni koncentrat (concentrato emulsionabile) je sestavljen iz trdnih ali tekočih snovi, ki se ne topijo v vodi, pač pa le v posebnih topilih. Z dodatkom vode postanejo uporabni za škropljenje ali polivanje;

— hlapila (fumiganti) so sredstva, ki z lahkoto hlapijo ali izparevajo. Zato jih rabimo le v zaprtih ali omejenih prostorih, ker bi se sicer brez uspeha razgubila v zraku. Primerna so za razkuženje skladišč, zalog in zemlje;

— zrnata sredstva (granulari) imajo obliko zrn. Rabimo jih za razkuženje ali oplevenje zemlje. Aktivna snov se polagoma sprošča z izhlapevanjem ali ovlaženjem.

Našteti izrazi nam opisujejo stanje, v katerem je določen izdelek. Poleg teh pa najdemo še druge besede, ki nam mogoče niso povsem jasne; o njih se pomenimo drugič.

Inž. Janko Košir

Novo katoliško informacijsko glasilo

V Zagrebu so ustanovili informacijsko službo Aksa, ki bo izdajala prvi katoliški informativni časopis. Bilten Aksa bo izhajal vsako soboto v hrvaškem in nemškem jeziku.

Interpelacija svetovalca dr. Štokes

V zvezi z oskrunjenjem spomenika bazoviških žrtev konec preteklega meseca po do sedaj še neodkritih neznancih je deželni svetovalec, izvoljen na listi Slovenske skupnosti, dr. Drago Štoka naslovil na deželni odbor posebno interpelacijo, v kateri sprašuje, na kakšen način se namerava omenjeni odbor pridružiti ogroženju, ki je zajelo tržaško prebivalstvo v zvezi s tem nizkotnim zločinom.

Zlasti se čuti prizadetega slovenski del prebivalstva, saj je bil spomenik bazoviških žrtvam že ponovno predmet oskrumb, pa ni uspelo do danes niti enkrat oblastem odkriti povzročitelje teh vandalskih dejanj, ki zaslužijo ostro kazen.

Zasedanje sveta Slov. skupnosti

V nedeljo, 10. t. m. se je v Trstu sestel svet Slovenske skupnosti ter razpravljal in sklepal o upravnih volitvah, ki bodo 7. junija. V tej zvezi je z velikim zadovoljstvom najprej vzel na znanje, da je bila v soboto, 9. t. m. predložena v višinski pokrajini, in sicer v občini Naborjet-Ovčja ves slovenska lista, ki jo sestavljajo pripadniki Slovenskega ljudskega gibanja. Prvič se je po dolgih desetletjih zgodilo, da so prebivalci Kanalske doline nastopili na volitvah s svojo slovensko listo.

Svet je nadalje vzel na znanje volilne priprave ter sestavo kandidatnih list v občinah tržaške pokrajine, pri čemer je ugotovil, da so slovenski volivci in volivke z izrednim zanimanjem in navdušenjem sodelovali pri vsem pripravljalnem delu.

Svet je nato še ugotovil, da so se vse slovenske politične skupine pozitivno odzvale vabilu Slovenske skupnosti za skupni volilni nastop. Svet meni, da je to nadaljnji korak k še tesnejšemu sodelovanju slovenskih političnih sil.

Na koncu je svet po daljši razpravi negativno ocenil izstop tržaške Italijanske socialistične stranke iz leve sredine v Trstu, ker je takšno ravnanje samo v škodo izvajanju že sprejetih obveznosti, zlasti tistih točk, ki zadevajo problematiko slovenske narodne skupnosti in ki bi se lahko rešile s sodelovanjem vseh naprednih političnih sil.

Poučni izlet srednje šole

»Simon Gregorčič« iz Doline

Vse naše srednje šole so tudi letos organizirale tradicionalne poučne izlete. Nekateri dijaki so pod vodstvom svojih profesorjev šli na večdnevne izlete, večina šol pa je organizirala enodnevnne. Med slednjimi je bil posebno poučen izlet, ki ga je organizirala srednja šola »S. Gregorčič« iz Doline. Pod vodstvom ravnatelja šole prof. Alda Stefančiča in skoraj celotnega profesorskega zbora so si učenci najprej ogledali Predjamski grad, kjer so jim profesorji in grajski vodič prikazali vse zanimivosti, ki so v zvezi z gradom. Izletnike je nato pot vodila naprej v Idrijo, kjer jim je ravnatelj muzeja prof. Bavdaž na prijeten in izčrpen način govoril o nastanku mesta, o znanem rudniku, o delu v tem rudniku, razen tega pa so si učenci

ogledali v gradu dokumentarno gradivo o medvojnem trpljenju ondotnega prebivalstva, ki se je junaško uprlo okupatorju in ga končno premagalo. Stopili so tudi v novo cerkev, posvečeno sv. Jožefu Delavcu, in tam zapeli nabožno pesem.

Mimo Cerknega (o vlogi tega kraja v narodnoosvobodilnem boju je učence seznanil idrijski prosvetni delavec prof. Tomaž Pavšič) so se učenci in njih profesorji peljali do soteske, odkoder so slipeš v B-oddelek znane bolnice Franja, ki je vsem Slovencem v ponos, saj je tu pred 25 leti slovenski človek dokazal izredno iznajdljivost, pogum, vztrajnost in samaritanski čut, ki ga lahko že tudi enačimo s krščansko ljubeznijo. Dijaki so si ogledali vse lesene barake, v katerih so naši ljudje trpeli in umirali zato, da bi se poznejšim rodovom godilo bolje, da bi živeli v miru, v bratstvu, v socialni pravičnosti in svobodi, da bi končno Slovenci zaživel kot enakopraven narod med vsemi sosedi in vsemi ostalimi narodi na svetu. Po teh idealih naša mladina hrepeni, kot hrepenijo po njih vsi ljudje dobre volje na svetu. In prav ta, da bi se naša mladina seznanila s temi ideali, ki so osnova državljanke, moralne in verske vzgoje, je bil eden izmed namenov organizatorjev izleta.

M. B.

Bevkov obisk

Pretekli teden je bil na obisku v Trstu pisatelj France Bevk. Obiskal je državni znanstveni licej »France Prešeren« in trgovski tehnični zavod »Ziga Zois«. V nekaterih razredih se je zadržal v pogovoru z dijaki, kjer je tekel razgovor o njegovih delih. Istega dne popoldne se je na povabilo Sindikata slovenske šole srečal s slovenskimi šolniki, v imenu katerih ga je najtopleje pozdravil tajnik sindikata prof. F. Škerlj. V imenu predsedstva odbora za proslavo 25-letnice obnove slovenskih šol na Tržaškem pa ga je nagovoril ravnatelj prof. J. Jež. Največ časa so se šolniki razgovarjali s pisateljem o Kaplanu Cedermaču, prof. Peterlin pa je pisatelja povprašal to in ono tudi o njegovih dramskih tekstih.

Obsodba izzivalnih dejanj

Izvršni odbor Slovenske skupnosti se je zbral na svoji redni seji in se je med drugim dotaknil tudi raznih izzivalnih dejanj, ki so jih fašistični skrajneži izvršili v Bazovici, v Trstu in v Nabrežini.

Izvršni odbor odločno obsoja ta podla dejanja in zahteva, da odgovorne oblasti čimprej izsledijo krivice in jih predajo sodišču.

Izvršni odbor obžaluje, da so se ta dejanja izvršila prav v času, ko se v državi slovesno praznuje 25-letnica zmage nad nacifašizmom, čemur so najvidnejši predstavniki italijanskega političnega življenja dali poseben poudarek in podčrtali, da sedanja politična stvarnost sloni na pridobitvah osvobodilnega gibanja.

Odbor je pooblastil nadalje svoje izvoljene predstavnike, da predložijo v raznih organih ustrezna vprašanja na pristojne odbore.

Slovensko ljudsko gibanje v Trstu ob bližnjih volitvah

SLG v Trstu je imelo 11. maja izredno sejo, kateri je predsedoval dr. Teofil Simčič. Daljše poročilo je imel dr. Franc Mljajč, ki je med drugim poročal o vložitvi liste SLG za bližnje volitve v Kanalski dolini, to je v občini Naborjet-Ovčja vas-Ukve. Posebej je poudaril pomen tega političnega dogodka, saj je prvič po 50 letih menda, da se je v tem kraju spet pojavila slovenska kandidatna lista.

Z zadovoljstvom je SLG vzelo na znanje predložitev Skupne slovenske liste v tržaških okoliških občinah ter za pokrajinske volitve. Odbor je obžaloval, da doslej še ni prišlo do sporazuma za pokrajinske volitve s Slovensko levico, medtem ko je v nabrežinski občini tak sporazum dosežen. SLG je mnenja, da bi se morale razne, tudi objektivne težave, premostiti v korist skupnega nastopa vseh tržaških Slovencev, ki so za samostojno slovensko politično delovanje. Izraža pa upanje, da bo sodelovanje s Slovensko levico dovedlo do znatnih volilnih uspehov v nabrežinski občini, kjer je v ospredju političnega boja ohra-

nitev občine v rokah slovenskega župana.

Odbor je ob zaključku seje izrazil svojemu tajniku popolno priznanje za težko delo, ki ga je opravil v teh mesecih različnih političnih priprav za bližnje upravne volitve, ki je zahtevalo precej naporov. Če kljub temu ni prišlo doslej še do polnih rezultatov kot jih je slovenska javnost želela, se to ni zgodilo zaradi zadržanja SLG. Odbor je poleg tega še posebej izrazil priznanje ekipnemu delu svojih članov, ki so zastavili ves svoj trud pri pripravi za predložitev kandidatnih list.

Končno je odbor vzel na znanje odločitev sveta Slovenske skupnosti, ki je postavil dr. Draga Legišo na prvo, dr. ing. Milana Sosiča pa na drugo mesto za pokrajinski svet.

SLG poziva izvršni svet Slovenske skupnosti, da okrepi svoje delo in zainteresiranost za bližnje volitve. Poziva vse člane in somišljenike, da gredo na volišča in strnjeno glasujejo za skupno slovensko listo in s tem ponovno izpričajo svojo narodno zavest in socialno zavzetost.

Razpis ansambla »Miramar« iz Trsta

Ansambl »Miramar« razpisuje in organizira prvi deželni natečaj harmonikarjev, kitaristov, orglarjev, solistov in ansamblov. Vršil se bo 20. in 21. junija letos v Trstu, Largo Papa Giovanni XXIII, št. 7. Udeležili se ga bodo lahko: 1. solisti harmonikarji od 8. do 12. leta, mladinci do 15. leta, mladinci brez starostne omejitve in višji tečajniki (v petih kategorijah); 2. skupine harmonikarjev (od 4 do 8 in od 9 do 15 igralcev); 3. kitaristi solisti: kategorija do 13 let starosti, mladinci od 14. do 18. leta; 4. skupine kitaristov brez ojačenja; 5. mladi solisti na orgle: do 13. leta in kategorija do 17. leta; 6. razne skupine: instrumentalne in ritmične.

Prijave morajo dospeti na »Ansambl Miramar«, Scala Monticello 4, 34126 Trst-Trieste do 30. maja letos (tel. 740-266).

Pravilnik in obrazce prošnje za pristupitev k natečaju lahko dvignete v Trstu: v trgovini Fortunato (pri cerkvi sv. Antona Novega), v Tržaški knjigarni, ulica sv. Frančiška, na Glasbeni Matici, v Finžgarjevem domu na Opčinah in v Bazovici v Slomškovem domu. V Gorici: na upravi Katol. glasa, Riva Piazzutita 18.

Stavke smetarjev

Smetarji v Trstu so že dalj časa v stavkovnem gibanju. Zato so se nabrali posebno v nekaterih predmestjih celi kupi smeti. Dobro, da ni še prave vročine, sicer bi bilo iz higienskih in zdravstvenih razlogov že prav nevarno. Smetarji napovedujejo še nove stavke.

Pretekli teden je končno občinska uprava podpisala z družbo SASPI iz Firenc pogodbo, po kateri bo omenjena družba zgradila v teku 18 mesecev na griču sv. Pantaleona naprave za sežiganje odpadkov. S temi napravami bodo sežgali 4.000 stov stov smeti na dan. V zameno bo občina plačevala omenjenemu podjetju 50 milijonov lir letno. Po 15 letih pa bo občina postala lastnica naprav. Pravijo, da bodo naprave take, da ne bo nobene zdravstvene nevarnosti za bližnja naselja.

V nedeljo, 17. maja bo v TREBČAH

MARIJANSKA PROCESIJA

Ob 4. uri popoldne bo najprej sveta maša in nato procesija s kipom Matere božje. Sodelovala bo vsaka godba. — Marijini častilci, vljudno vabljeni!

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 15. do 23. maja 1970

Petek: 17.50 Sebastian med ljudmi - serijski film. 19.05 Svet na zaslonu: Vsa Indokina - drugi Vietnam. 20.34 Gervaise - francoski film.

Sobota: 17.10 Po domače z ansamblom Franca Flereta in Sentjernejskim oktetom. 17.30 Svetovno prvenstvo v košarki v Ljubljani, otvoritev. 18.00 Košarka Jugoslavija: Italija. 20.30 Svetovno prvenstvo v košarki: Brazilija: Sovjetska zveza. 22.00 Skrivnosti morja - dokumentarna serija. 22.21 Močnejše od življenja - poljski ser. film.

Nedelja: 9.30 Pod lipo v Crni. 10.50 Otroška matineja. 15.00 Svetovno prvenstvo v košarki: ZDA: Panama. 17.25 Bratje Karamazovi - ameriški film. 21.15 Svetovno prvenstvo v košarki: SZ: CSSR. 22.50 V imenu ljubezni - oddaja iz cikla Neobvezno.

Ponedeljek: 17.50 Jan Malik: Zogica Marogica. 20.30 Svetovno prvenstvo v košarki: Jugoslavija: Brazilija. 22.00 Pogled nazaj - oddaja o češkoslovaški kinematografiji in njeni šoli.

Torek: 16.30 Nogomet Olimpija: Crvena zvezda. 18.30 Po domače z ansamblom Mihe Dovžana. 19.05 Počasnost pri šolarju. 19.41 Kako bomo uporabljali novi slovar. 20.35 Ecce Homo - Homolka, češkoslovaški film. 22.00 400 let slovenske glasbe.

Sreda: 18.00 Svetovno prvenstvo v košarki: SZ: ZDA. 19.30 Prvi koraki: Ansambel Diamanti. 20.30 Svetovno prvenstvo v košarki: CSSR: Jugoslavija.

Četrtek: 17.45 Veseli tobogan: Koper - II. del. 18.30 Risanke in še kaj. 19.20 Ko sem bil vojak. 20.30 Svetovno prvenstvo v košarki: Jugoslavija: Panama. 22.00 Zgodbe za vas - serijski film.

Petek: 17.50 Sebastian med ljudmi - serijski film. 18.30 B. Smetana: Vltava - mladinski koncert. 19.05 Za večjo storilnost kmetijstva. 20.35 Gola džungla - ameriški film.

Sobota: 15.00 Svetovno prvenstvo v košarki: Panama: Brazilija. 16.30 Motorne dirke v Preluki. 17.45 Greidianski: Hodl De Bodl (dve vedri vode), mladinska oddaja. 19.20 S kamero po svetu: Kuwait. 20.30 Svetovno prvenstvo v košarki: Jugoslavija: ZDA. 22.05 Skrivnosti morja. 22.30 Močnejše od življenja? - poljski serijski film.

Materinska proslava v Štandrežu

V nedeljo, 10. maja zvečer smo praznovali v župnijski dvorani materinski dan. Pod vodstvom učiteljskega zbora so osnovnošolski otroci pripravili vrsto recitacij in pesmi.

Program je odprla srednješolka Mirjam Marvin, ki je prebrala odlomek iz Bevkovega dela, posvečen materi. Pod vodstvom gđe. Elvire Chiabai je nato mladinski pevski zbor ubrano zapel tri pesmi. Učenci prvega razreda so zatem podali zborni deklamaciji. Prvi del programa je zaključila dvodejanka »Zgodba o Metki«, ki jo je napisala in naučila ga. Ivanka Zavadvav.

Po krajšem odmoru je spregovoril g. Ivo Bolčina in obrazložil poslanstvo matere ter pomen materinskega dneva. Isti je nato vodil zbor vseh osnovnošolskih otrok, ki je lepo in živahno zapel nekaj pesmi. Sledile so še deklamacije otrok ostalih razredov.

Otroci so ves čas nastopali gotovo in odločno, tako da so jim številni gledalci, posebno še mamice, pozorno sledili in bili zadovoljni z njihovim nastopom.

Prejšnjo nedeljo, 3. maja je gostoval na našem odru dramski odsek slovenskega katoliškega prosvetnega društva »Hrast« iz Doberdoba z znano ljudsko igro v štirih dejanjih »Prisega opolnoči«. Doberdobski igralci so v glavnem dovršeno podali posamezne vloge. Če upoštevamo, da je drama zahtevala veliko število igralcev, se lahko pohvalno izrazimo o njeni celotni izvedbi.

Rupa

Blizajo se volitve in z njimi vred tudi lepe besede in obljube odgovornih mož, ki imajo v rokah občinsko upravo v Sovodnjah. Seveda, ko so enkrat volitve mimo, ostane vse kakor prej, ne da bi se kaj pametnega in koristnega ukrenilo za našo malo vasico Rupo.

S tem v zvezi bi rad omenil žalostno sliko rupenske šole, ki stoji ob glavni asfaltirani cesti nasproti vaške gostilne. Ta šola naravnost kliče po temeljitem popravilu kakor tudi dvojezični napis, ki ga je že davno dež izpral.

Vsak prišlec se tudi lahko prepriča, v kakšnem žalostnem stanju je rupensko pokopališče. Obzidje in kapelo so res popravili, a tako, da omet že odpada, pa tudi odvečni material so kar na kraju samem pustili, da ni v nikakr okras naši vasi.

V Rupi imamo malo cest, a še teh ne zmorejo asfaltirati. Naj omenim cesto, ki pelje na Brežnice. Prav težko je po njej voziti.

Tudi za kulturno rast naše vasi so odgovorni ljudje občinske uprave prav malo naredili. Nogometno društvo prejme vsako leto več stotisoč lir od občinske uprave. Naše pevsko društvo pa je pri tem popolnoma pozabljeno, kakor je pozabljeno ob raznih priložnostnih prireditvah, na katere ni nikdar povabljeni. In vendar so bili med padlimi partizani tudi ljudje, ki so vestno zahajali v cerkev in se udeleževali vsega kulturnega življenja v vasi.

Marsikaj bi lahko še napisal, vendar eno je gotovo: Rupenci se čutijo zelo zapostavljeni. Zato bi bilo pametno, da pri prihodnjih občinskih volitvah dajo prednost tistim možem, ki bodo ščitili njihove pravice in skrbeli za blagor rupenske vasi.

—ek

Dol

V prijazni cerkvi Brezmadežnega Srca Marijinega v Dolu je pristopilo v nedeljo 3. maja dvanajst otrok k prvemu sv. obhajilu. Spremljali so jih starši, ki so se mnogo trudili z njimi v zadnjem času priprave. Otrokom in staršem želimo, naj jim bo Jezus dobri prijatelj vse življenje in oni vedno njemu zvesti!

Doberdob

Poroka. 25. aprila sta se poročila Rozina Ferfoglija in Nereo Ferles. Nevesta, ki je iz znane »Cočeve« družine, se je mnogo udeleževala pri dekliškem krožku, pri igrah in krašnji cerkve. Poroka je bila v prijetnem slavnostnem razpoloženju v domači cerkvi. Poročno potovanje sta usmerila s Fiat 500 kar v Lurd. Naporna vožnja pa jima je prinesla duhovni užitek in Marijino varstvo. Srečno sta se vrnila domov. V novem zakonskem stanu jima želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Materinski dan. Obhajali smo ga v nedeljo 10. maja. Bilo je izrečenih dosti voščil in poklonjenih obilo darov mami-

cam, pa tudi veliko je bilo nastopajočih v proslavi, ki je obsegala petje, deklamacijo in štiridejanko »Sirota Jerica«. Novo dvorano je mladina okusno okrasila, kar je prijetno vplivalo na vse. Pravljico igro so mladi igralci in igralko prav uspešno podali, posebno Jerica, ki je imela seveda največjo vlogo, pa tudi mačeha, vile, kralj, palčki, mamica in bratec s sestrico ter angeli. Res pridni, tako so govorili gledalci, nekateri tudi ganjeni, ko so zapuščali dvorano. Vredno bi bilo igro ponoviti, morda na praznik sv. R. Telesa.

Tabor na Repentabru

Kakor smo že na začetku letošnje prosvetne sezone določili vse naše skupne prireditve, opozarjamo, da bo naš letošnji tabor v nedeljo 21. junija popoldne na Repentabru. Letos je prireditelj poleg Slovenske prosvete tudi Slovensko ljudsko gibanje, ker želita dati obe osrednji organizaciji prireditvi kar najbolj slovesni značaj ob 25-letnici osvoboditve našega naroda na tem ozemlju izpod fašizma.

Prireditelja spominjata na datum tabora in s tem prosita, da bi morebitne prireditve drugih organizacij ne sovpadale z 21. junijem.

SLOVENSKI VOLIVCI!

V nedeljo, 17. maja ob 16. uri bo v mali dvorani Katoliškega doma sestanek volivcev z razgovorom o bližnjih volitvah. Vabimo na polnoštevilno udeležbo!

VOĐSTVO SDZ V GORICI

Zivahna dejavnost goriške »Olympije«

Odbojka. Na tem področju se Olympia najbolj uveljavlja. Pred kratkim se je začelo povratno kolo deželnega prvenstva moške D lige. Olympia je sicer izgubila vse tri tekme, vendar je pokazala izredno borbenost, zlasti v srečanju z videmsko Auroro. Naslednji dve tekmi sta bili odgojeni zaradi nenadne smrti Petra Spacapanca, enega izmed naših najboljših igralcev in najzvestejših sodelavcev pri našem združenju. Upamo, da bodo pristopili k delu drugi, ki so do sedaj stali brezbrizni ob strani ali celo prezirali delovanje Olympije. Pokojni Peter naj bo vsem v zgled.

Prihodnjo tekmo D lige bomo igrali v Vidmu v nedeljo, 17. t. m. ob 10.30 proti moštvu PAV. Obveščamo, da se je začelo tudi povratno kolo pokrajinskega promocijskega prvenstva. Olympia je v prvem delu zmagala samo proti Celoxu iz Štandreža. Pričakujemo, da bo mladim igralcem usoda bolj naklonjena v drugem delu; vsekakor ne bo šlo kar tako, brez truda. Odbojkarji naj prihajajo na treninge, ki so na igrišču pri Katoliškem domu vsak ponedeljek in sredo zvečer od 20.30 do 22. ure. V primeru slabega vremena so treningi v telovadnici ITI ob istih urah. Prvo tekmo bo Olympia odigrala z doberdobsko Mladostjo v četrtek 14. t. m.; naslednja tekma Olympia: Dom bo v ponedeljek ob 19.30 pri Katoliškem domu; prihodnjo sredo pa bo v telovadnici UGG (pod Kornom) tekma Juventina: Olympia s pričetkom ob 21. uri.

Naj omenimo, da bo v kratkem tudi tekmovalje za naraščajnike (ragazzi), katerega se lahko udeležijo vsi igralci od letnika 1953 in mlajši. Vabimo jih, da pridejo na treninge ob zgoraj omenjenih dnevih in urah.

Lahka atletika. V četrtek, 14. maja se pričnejo lahkoatletске tekme za mladinske igre, ki jih priredi Olympia v sodelovanju s krajevnim odborom CSI. Tekme bodo na stadionu v četrtek ob 16. uri, v soboto 16.5. ob isti uri in v nedeljo jutraj ob 9. uri. Lahko tekmujejo fantje in dekleta, ki so letniki 1955 in mlajši. Vabljeni so vsi, da se udeležijo te športne manifestacije, ki naj zajame čim širši krog mladih ljudi. Sedaj je čas, da se lotijo pravega športnega udejstvovanja, ki naj ne bo samo razvedrilo, temveč tudi idealno področje za pravo vzgojo mladih športnikov.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Vložene slovenske liste z lipovo vejico za upravne volitve na Goriškem

V teku so živahne priprave na pokrajinske in občinske volitve, ki bodo 7. junija letos. Stranke so že vložile svoje kandidatne liste, saj je rok zapadel v sredo, 13. maja popoldne.

V Gorici je svoje kandidatne liste predložila tudi Slovenska demokratska zveza. SDZ je predložila kandidatno listo z lipovo vejico za pokrajinski svet s kandidati v vseh 24 okrožjih pokrajine. Enako je predložila svojo listo za goriški občinski svet z dvaindvajsetimi kandidati. Na listi so predstavniki vseh slojev in pokladi, tako mlajši kot starejši, s čimer hoče lista predstavljati čim širšo osnovo slovenskega življa v goriški občini.

Liste z lipovo vejico so predstavili tudi v ostalih slovenskih občinah, tako v Števerjanu, Sovodnjah in Doberdoba. Tudi na teh listah je precej mladih moči, ki hočejo s svojim sodelovanjem prispevati k razmahu slovenske stvari na Goriškem.

Posamezne italijanske liste, od desnice do leve, imajo tudi razna slovenska imena med svojimi kandidati. Vendar teh ne moremo šteti za morebitne predstavnike slovenske manjšine, v kolikor so samo vaba za pridobitev slovenskih glasov. Edino slovenska lista z lipovo vejico je resnična predstavnica naše slovenske skupnosti na Goriškem, saj ne odvisi od tujega vodstva. Zato smo prepričani, da se bodo vsi resnično zavedni Slovenci strnili okoli slovenske liste, ki vsa povojna leta vztrajno brani narodne in socialne koristi celotne slovenske skupnosti.

SLOV. KATOL. DRUŠTVO »HRAST« IZ DOBERDOBA

priredi v nedeljo, 17. maja ob 17. uri v svetovinskem Marijinem domu v Trstu igro v štirih dejanjih

PRISEGA OPOLNOČI (Cigan Marko)

Napisala Marica Komanova
VLJUDNO VABLJENI!

Slovenska dramatika 1945-1965. Nedavno je izdala Slovenska Matica v Ljubljani (Trg Revolucije 7) knjigo pod gornjim naslovom v redakciji Jožeta Koruze. Knjiga velja v knjigotrstvu 6.500 S din (65 N din, oz. 3.250 lir). Dobi se po naših knjigarnah, lahko pa se naroči tudi naravnost v Ljubljani.

RADIO TRSTA

Sporod od 17. do 23. maja 1970

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in menja: 14.15 (samo ob delavnikih)

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za kitaro. 11.15 Odaja za najmlajše: G. Fanciulli: »Cvet«. Tretji in zadnji del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.30 G. D'Agata: »Prodajavec CE/402«. 16.35 Revija orkestror. 17.30 »Primorska poje«, revija primorskih zborov (2. odaja). 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Melodije iz filmov in revij. 20.30 Iz slovenske folklore: V starih časih »Mati buožja, prid'n'm na pomuč«.

Ponedeljek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.35 Jež: Italijansčina po radiu. 17.55 Vaše čtivo. 18.30 Zbor »A. Illersberg« iz Trsta. 20.35 Pesmi od vsepovsod. 21.05 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. 21.45 Slovenski solisti: Trio Lorenz.

Torek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.00 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Otroci pojó. 19.10 Andrej Budal o sebi in o svojem literarnem delu. 19.45 Zbor »J. Gallus« iz Trsta. 20.35 Puccini: »Plašč«, »Sestra Angelika«, »Gianni Schicchi«, operne enodejanke.

Sreda: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Sodobne popevke. 17.35 Jež: Italijansčina po radiu. 19.10 Higiiena in zdravje. 19.20 Ljudske pravljice in povedke. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.00 Pod farnim zvonom župne cerkve v Boljuncu. 13.30 Glasba po željah. 17.35 Jevnikar: »Slovensčina za Slovence«. 17.55 Kako in zakaj. 19.00 Poje Rita Pavone. 19.10 Simonitijska: »Pisani balončki - rad. tednik za najmlajše. 20.35 H. Tonecki: »Gospe ubijajo gospode«. Radijska igra. 21.45 Skladbe davnih dob: Gesualdovi madrigali.

Petek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Pravni položaj žene v Italiji: Manlio Bellomo (12) »Zaščita in kaznovanje žene na osnovi sedanjega kazenskega zakonika«. 13.30 Glasba po željah. 17.35 Jež: Italijansčina po radiu. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. Srebotnjak: Antifona. 19.25 Prikljubene melodije. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 16.10 Operetne melodije. 19.30 G. C. Croce: »Bertoldo«. Drugi del. Izvajajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu. 17.45 Slovenski znanstveni delavci z univerze. 18.00 Moj prosti čas. 18.30 Vokalni oktet »Planika« iz Gorice. 19.10 »Družinski obzornik«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Nenavadne in skrivnostne zgodbe: »Mary Celeste«. Napisal Marodič. Izvaja Radijski oder.

OBVESTILA

Predavanje SKAD-a. V četrtek, 21. maja ob 20.30 prireja Slovensko katoliško akademsko društvo (SKAD) v mali dvorani Katoliškega doma srečanje s prof. Edvardom Kocbekom iz Ljubljane o temi »Eros in seksus«. S tem srečanjem SKAD zaključuje ciklus predavanj. Vsi vabljeni.

Narodno gledališče »Ivan Zajec« z Reke bo gostovalo ta teden v Kulturnem domu v Trstu z opereto Iva Tijardovića v treh dejanjih »Mala Floramye«. Nastopilo bo dvakrat: v četrtek 14. maja ob 21. uri in v nedeljo 17. maja ob 16. uri.

KASTA (Krožek absolventov slovenske trgovske akademije) v Trstu sklicuje za ta petek 15. maja v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu svoj redni občni zbor. Prvo sklicanje ob 20.30, drugo pa ob vsaki udeležbi ob 21. uri. Po občnem zboru so prisotni vabljeni na zakusko.

Koncert prof. H. Berganta

Tržaški sedež RAI-Italijanske Radiotelevizije prireja javni koncert s sodelovanjem orglarja prof. Huberta Berganta. Koncert bo v ponedeljek, 18. maja 1970 ob 21. uri v cerkvi Brezmadežnega Marijinega Srca v ulici S. Anastasio. Sporod je posvečen orgelskim skladbam slovenskih skladateljev Premrla, Vrabca, Ramovša in Vremšaka. Tri skladbe bodo doživele prvo izvedbo: to so pred kratkim nastali »Ostinato« tržaškega skladatelja Ubalda Vrabca, »Dve koralni predigri« Primoža Ramovša in »Sonata quasi una fantasia« Sama Vremšaka. Vstop z vabil, ki bodo interesentom na razpolago na dan koncerta v veži sedeža v ulici F. Severo, 7.

★

Romanje v Lurd

1. Vsak romar naj do 17. maja plača zadnji obrok stroškov.

2. Priglasilo se je 577 romarjev, od teh 130 iz Gorice in okolice.

3. Ležalniki so še na razpolago.

4. Osebnostne izkaznice so neveljavne, če so bile izdane pred 11. julijem 1965.

5. Na razpolago je še nekaj mest. Kdor se želi pridružiti romarjem, naj pohiti s prijavo.

★

Prošnja

V Podsobotinu so Nemci med zadnjo vojno pri bombnem napadu porušili cerkev. Domačini so z velikimi žrtvami cerkev pokrili, da vsaj zidovje ne razpada. Sedaj bi radi cerkev še znotraj obnovili in si oskrbeli tudi nov zvon, ker je sedanja počen. Zato se tudi v našem listu obračajo na dobra srca, da bi jim pomagali pri tej njihovi pobudi za obnovo cerkve in cerkvenega zvona. Darove sprejema tudi uprava našega lista.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu ob bridki izgubi našega dragega

Antona Humarja

Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami čustvovali ob tej težki izgubi. Posebno domačemu župniku Oskarju Simiču, gđe. Justini Komjanc, darovalcem cvetja ter vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča družina in ostali sorodniki

Števerjan, 10. maja 1970

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega dragega

PETRA

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so nam v tej težki preizkušnji stali ob strani, nam pomagali ter njemu izkazali tako veliko poslednjo počastitev.

Gorica, 13. maja 1970

Družina Spacapan in ostali sorodniki